

TYÖNTEKIJÄKOKOUKSET – ILO VAI RASITE?

CRUX

5 | MARRAS-JOULUKUU 2009

Akavan kirkolliset ammattiliitot & Diakoniatyöntekijöiden Liitto

- Osallisuuden yhteisön rakennustoissa
- Diakoniatyö kartalle
- Kooste Diakoniatyöntekijöiden päiviltä
- Vuoden diakoniatyöntekijä

MUUTOKSELLA HAETAAN PAREMPAA

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@evl.fi

KIRKON SEKTORIN akavalaisessa työmarkkinakentässä puhaltavat muutoksen tuulet. Kun tämä lehti ilmestyy, on moni pappien ja kanttorien edunvalvontaan liittyvä asia toisin kuin aiemmin. Tämä taas vaikuttaa myös diakoniatyöntekijöiden edunvalvontaan, haluavat he sitä tai eivät.

On ehkä syytä kerrata ja uudelleen perustella niitä toimia, joita AKI on aktiivisesti ja tavoitteellisesti muutoksen eteen viime vuosina tehnyt. Kertaaminen on syytä aloittaa kaukaa, AKIn perustamisvaiheista. Pyrkimyksenä oli luoda sellainen edunvalvontaan keskittyvä liitto, joka olisi kattanut koko akavalaisen kirkon sektorin, siis papit, kanttorit ja diakoniatyöntekijät. Hyvistä pyrkimyksistä huolimatta sellaista AKIa ei syntynyt. Syntyi nykyinen AKI, pappien ja kanttorien edunvalvontaa hoitava liitto, joka rakentuu vahvasti perusliittojen toiminnan ja osaamisen varaan.

Monia vaiheita on sen jälkeen yhteisössä nähty. Pappisliitto ja ymmärtääkseni myös Kanttori-urkuriliitto ovat kokeneet AKI-yhteistyönsä lähes pelkästään myönteiseksi. Diakoniatyöntekijät eivät ole nähneet tarpeelliseksi muuttaa asemointiansa.

NYT OLEMME jälleen uudessa vaiheessa. Irtisanomalla Cruxia koskevan AKIn ja DTL:n julkaisusopimuksen halusimme vahvistaa AKI-henkeä myös viestinnässämme. Cruxista tulee ensi vuoden alussa AKIn jäsenten lehti. Sopimuksen irtisanomiskirjeessä sidoimme mahdollisen yhteistyön DTL:n laajemman yhteistyön puitteisiin. Yhteistyön päättymisen ei ole myönteinen asia, mutta kukin joutuu valitsemaan itselleen sopivimman tien.

AKI lähti kohta toimintansa vakiintumisen jälkeen käynnistämään suurta muutospöytätyötä. Asetimme ta-

voitteeksi pääsemisen ns. pääsopijaksi. Nykytilanteeseen verrattuna se merkitsee sitä, että AKI hoitaisi itsenäisesti neuvottelutoimintansa ja siihen liittyvän luottamusmiestoiminnan. Tavoitteen taustalla oli pyrkimys tehostaa neuvottelutoimintaa. Siihen meillä on kokeneita ja ammattinsa osaavia neuvottelijoita omasta takaa.

Tavoitteemme on myös selkiyttää edunvalvontaamme: jäsen tietää, että AKIn edustaja istuu neuvottelupöydässä. Näin yksinkertaistamme koko prosessia, teemme siitä läpinäkyvän ja vastuultaan selkeän. Emme sano, että JUKO tai sen neuvottelijat olisivat toimineet huonosti. Päinvastoin. Mutta emme enää katso, että nykyisessä tilanteessa tämän kaltainen, monikerroksinen järjestelmä vastaisi jäsentemme edunvalvonnan tarpeisiin.

TILANTEET MUUTTUVAT. Meidän tulee itse aktiivisesti etsiä muutoksen suuntaa, vaikuttaa siihen, ei vain reagoida ja peesata.

Tiedämme, että pääsopijana jäsenten kiitokset tulevat neuvottelijoillemme ja päättäjillemme. Mutta tiedämme selkeästi myös vastuumme: emme voi paeta jäsenten kritiikkiä kenenkään selän taakse. Tulevaisuus näyttää: juhlallisesti voisi sanoa, että historia arvioi ja tuomitsee.

AKIlla on ollut koko ajan sekä tahto että kyky toimia yhteistyössä muiden kanssa. Mutta AKI ei voi antaa muiden määritellä oman toimintansa suuntaa. Se on meidän johtomme ja hallintomme tehtävä, ja johdonmukaisesti hallintomme on asiassa toiminutkin.

MUUTOKSELLA ETSITÄÄN aina parempaa. Onnea meille ja muille valitsemaamme tiellä: muutosta tehden tai jotenkin muuten toimien.

43 GOSPEL-LATTARIT

KUVAT: SIRPA PÄIVINEN/KUVAKOTIMAA, MARKKU MATTILA

CRUX

5 | MARRAS-JOULUKUU 2009

Diakonia on taistelulaji

Osallisuuden yhteisön rakennustöissä s. 18,
Diakoniatyö kartalle s. 20,
Vuoden diakoniatyöntekijä s. 25
ja muuta Diakoniatyöntekijöiden päivien antia
..... 26

EKUMEENINEN STRATEGIA

Tomi Karttusen artikkeli tänä vuonna julkaistusta kirkon
ekumeenisesta strategiasta 31

KIRKON MISSIO MONIARVOISESSA YHTEISKUNNASSA

Timo Tavast tarkasteli kirkon haasteita suomalaisen perin-
teen ulkopuolelta ollessaan stipendiaattina Gettysburgin
ELCA:n pappisseminaarissa USA:ssa..... 37

TEOLOGIMATRIKKELI 2010

Vastauksia yleisimpiin matrikkelikysymyksiin 15

TYÖNTEKIJÄKOKOUKSET

Ilo vai rasite 27

"KANTTORIEN ERIKOISET"

Jyväskylän kanttorien maailmanmusiikkiryhtye 41

PIENI PALA RAKKAUTTA

Diakonissa Leena Mgaya kertoo työstään Tansaniassa vuo-
sina 2004–2008 34

TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA

"Kunhan, ette kosiskele!" 45

TEKSTIN ÄÄRESSÄ

..... 46

Diakoniako taistelulaji?

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN PÄIVÄT herättivät huomiota paljonpuhuvalla nimellään ”Diakonia on taistelulaji”. Ihan ensimmäiseksi ei diakoniaa miellä taistelulajiksi, mutta ohjelmien teemojen ja osallistujienkin kautta ilmeni, että arjen keskellä käydään monenlaista taistelua. Tänä päivänä taisteluun ajaa erityisesti yhteiskunnallinen ja taloudellinen tilanne. Tosin diakoniatyöntekijä on kautta aikojen ollut se seurakunnan ääni, joka vahvimmin puhuu – ja taistelee – heikoimmassa asemassa olevien puolesta.

Tässä Cruxissa on esillä joitakin näkökulmia ja kuvallista satoa diakoniatyöntekijöiden päiviltä.

Tutkija Elina Juntunen kirjoittaa päivillä julkaistusta tutkimuksesta Diakoniatyö kartalle. Selvityksessä tarkasteltiin Espoon evankelis-luterilaisten seurakuntien diakoniatyön nykytilaa, voimavaroja ja haasteita. Päivillä tuotiin esille tutkimuksen tulosten pohjalta syntyneitä ideoita diakoniatyön kehittämiseksi ja pohdittiin, miten diakoniatyön haasteita voitaisiin ratkaista.

Lehtori Päivi Thitz kirjoittaa Koinonia-hankkeesta, joka on seitsemässä itäsuomalaisessa seurakunnassa toteutettu diakonian yhteisöllisyyden kehittämishanke. Hankkeessa etsittiin yhteisöllisiä toimintatapoja lisäämällä seurakuntalaisten ja työntekijöiden keskinäistä vuorovaikutusta ja kehittämällä yhteistyötä eri työalojen kesken.

Diakoniatyöntekijä on päähenkilönä myös Suomen Lähetysseuran 150-vuotisjuhlasarjassa, jossa Sari Lehtelä kirjoittaa Leena Mgeyan työstä Tansaniassa.

Monikulttuurisuus ja kirkon missio kohtaavat toisensa Timo Tavastin jutussa stipendiaattimatkaltaan ELCAn (Evangelical Lutheran Church in America) pappisseminariin. Omalla tavallaan monikulttuurisuutta edustaa myös Jyväskylän kanttoreiden perustama maailmanmusiikkiyhdytys, josta kirjoittaa Sakari Vilpponen.

Lehdessä esitellään myös alkuvuodesta valmistunut kirkon ekumeeninen strategia. Teologisten asiain sihteeri Tomi Karttunen kartoittaa ”Meidän kirkko – ykseyttä etsivä yhteisö” -strategian arvoja ja tavoitteita.

TIMO VUORIAINEN/KUVAKOTIMAA

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

KUSTANTAJA

 Kotimaa-Yhtiöt Oy

TOIMITUSKUNTA

Elina Fuchs, diakonissa
Marita Hakala, seurakuntapastori
Juho Kopperoinen, kirkkoherra
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Markku Orsila, seurakuntapastori
Susanna Pekkonen, diakoni
Juha Petterson, nuorten aikuisten pappi
Hanna Remes, kanttori
Sakari Vilpponen, kanttori

CRUX

JULKAISIJAT

**Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI
Diakoniatyöntekijöiden Liitto**

Akavatalo, Rautatilaistenkatu 6, 00520 Helsinki

OSOITTEENMUUTOKSET

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liitto ry

Pirjo Heikkinen
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.fi

ILMOITUSHINNAT

Koko

2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790 euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020 euroa
1/2 s.	166 mm x 110 mm 81 mm x 229 mm	560 euroa
1/4 s.	81 mm x 110 mm 166 mm x 55 mm	330 euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200 euroa
takasivu	190 mm x 230 mm	1 200 euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Kirjapaino Uusimaa, Porvoo

KANSI

Rik Poppius

KANTTORIN AMMATINHALLINNAN ARVIOINNISTA

MIKAEL HELENELUND

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITON PUHEENJOHTAJA

mikael.helenelund@evl.fi

SEURAKUNNISSA VALMISTAUDUTAAN harkinnanvaraisen palkanosan käyttöönottoon. Palkanosan perusteena on työsuorituksen arviointi kolmen kriteerin avulla, jotka ovat: ammatinhallinta, työn tuloksellisuus ja laatu sekä toimintaympäristön hallinta. Suoritustasojakin on kolme: normaali, hyvä ja erinomainen. Soveltamisohjeissa avataan kriteerien sisältöä kunkin suoritustason osalta ja korostetaan, että seurakunnissa tulisi konkretisoida arviointikriteerijä ”ainakin tehtäväaloittain”. Erityisesti ammatinhallinnan kriteereissä on ammattikohtaisia eroja, joiden laiminlyönti yksipuolistaisi arviointia. Ammattikohtaisten arviointikriteerien käyttö ei tietenkään saa vaarantaa eri ammattityhmien yhdenvertaista kohtelua.

Ammatinhallinnan hyvän suoritustason määritelmänä on tavanomaista ammattitaitoisempi tehtävien hallinta sekä halukkuus arvioida ja kehittää ammattitaitoaan ja työtään. Erinomaisen suoritustason kriteereitä ovat poikkeuksellisen ammattitaitoinen tehtävien hallinta ja erityistaidot, joita työntekijä hyödyntää työssään. Miten suoritustasot ”tavanomaista ammattitaitoisempi” ja ”poikkeuksellisen ammattitaitoinen” tulisi ymmärtää kanttorin työssä?

Kanttorin ammatinhallinnan keskeisin osa on musiikillinen osaaminen työn eri osa-alueilla. Miten kanttorin tehtävän eri osa-alueita olisi painotettava? Vastaako hyvä suoriutuminen useammalla osa-alueella erinomaista suoriutumista yhdellä? Jos tehtävänkuvaukseen on kirjattu erityisiä painopisteitä, tuntuisi luonnolliselta painottaa arvioinnissa näissä vaadittavia taitoja. Mutta jos tehtävän yhtenä painopisteenä on esimerkiksi urkujensoitto, tehtävässä voitaneen edellyttää urkujensoiton tavanomaista ammattitaitoisempaa hallintaa. Tulisiko mahdollinen harkinnanvarainen palkanlisä tällöin kysymykseen vasta urkujensoiton ollessa ”poikkeuksellisen ammattitaitoista”?

Entä miten kanttorinviran taso vaikuttaa ammatinhallinnan arviointiin? Jos tehtävässä vaaditaan korkean koulutuksen tuomia valmiuksia suoriutua vaativista mu-

siikillisista tehtävistä, tehtävä edellyttää musiikillisen osaamisen hyvää suoritustasoa. Tämän tulisi näkyä vaativuusryhmäsijoittelussa.

Vaativuusryhmäsijoittelussa tehtyjen virheiden kompensoiminen harkinnanvaraisen palkanosan avulla ei ole suotavaa, vaan liian alhaista vaativuusryhmää pitäisi nostaa. Sen sijaan viroissa, joissa koulutustasovaatimus ja sen myötä työtehtävien musiikillinen vaatimustasokin on alhaisempi, viran vaatimustason ylittävistä musiikillisesta osaamisesta tulisi voida maksaa harkinnanvaraista palkanlisää. Poikkeuksellisen ammattitaitoisesta tehtävien hallinnasta tulisi voida palkita kaikissa viroissa.

AMMATINHALLINNAN ARVIOINNISSA on huomioitava kaikki tehtävänkuvaukseen kirjatut tehtävät. Vapaaehtoistyön johtamisessa ja musiikkikasvatuksessa vaadittavat organisatoriset ja pedagogiset valmiudet ovat nekin tärkeä osa kanttorin ammatinhallintaa, samoin jumalanpalvelusten musiikkivalintojen vaatima teologinen osaaminen. Näillä ammatinhallinnan osilla on tosin jo liittymäkohtia toimintaympäristön hallintaan.

Hyvän suoritustason kriteerinä toimiva halukkuus arvioida ja kehittää ammattitaitoaan ja työtään punnitaan aivan erityisesti esimiehen ja työntekijän välisissä esimies-työntekijä-keskusteluissa. On tärkeää, että näissä vallitsee molemminpuolinen luottamus ja hyvä tahto. Jos työntekijän toivotaan kehittävän ammattitaitoaan ja työtään, hänen on saatava siihen aikaa ja resursseja. Tässä tulee itse asiassa arvioiduksi molempien osapuolten uudistuskky.

Erinomaisen suoritustason kriteerinä olevat erityistaidot ovat lähtökohtaisesti sellaisia, joita tehtävänkuvaukseen kirjatuissa työtehtävissä ei edellytetä, mutta joista työnantaja hyötyy. Työntekijän ammatinhallintaa arvioidessa punnitaan tässäkin samalla seurakuntien kykyä arvostaa ja tukea henkilöstönsä monipuolista osaamista.

AKI

AKIn opintomatka Roomaan 2010

AKI järjestää kanttoreille ja papeille yhteisen opintomatkan Roomaan viikolla 38 vuonna 2010. Matkanjohtajina toimivat AKIn toiminnanjohtaja Esko Jossas sekä musiikin asiantuntijamatkanjohtaja. Matkan hinta on noin 1 200 €.

Opintomatkalle voivat osallistua Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton jäsenet puolisoineen. Matkalle on mahdollista saada oman liittonsa matka-apuraha. Ilmoittautuminen alkaa ensi vuoden alussa.

Saithan sähköpostia liitosta?

AKI lähetti kaikille työelämäjäsenilleen sähköpostia 16.10. koskien AKIn valtuuston vaaleja. Mikäli et saanut postia, johtuu se siitä, ettei meillä ole voimassa olevaa sähköpostiosoitettasi.

Liitto tulee lähiaikoina tehostamaan sähköistä tiedotustaan. Ilmoita sähköpostiosoitteesi liiton toimistoon (toimisto@akiliitot.fi), jotta tavoitamme sinut!

PAPPISLIITTO

SANTIAGO DE COMPOSTELAN OPINTOMATKA

PYHIINVAEL-LUSMATKA

Santiago de Compostelaan toteutetaan 19.–28.4.2010.

Pyhiinvaelluksella liitytään Santiagoon tien perinteeseen ja tutustutaan pyhiinvaelluksen historiaan ja nykypäivään. Tavoitteena on oman spiritualiteetin hoitaminen ja rukouksellisuuden syventäminen.

Pyhiinvaellukselle osallistuminen vaatii kuntoa ja epävarmuuden sietokykyä: majoituksia ei varata etukäteen. Yöpyminen tapahtuu refugioissa, pyhiinvaeltajien turvapaikoissa, joita on lähes jokaisella reitin paikkakunnalla useampi. Koko ryhmä ei useinkaan voi asettua samaan refugioon.

Refugioiden varustetaso on vaatimaton, samassa huoneessa voi nukkua 4–30 pyhiinvaeltajaa, suihkuja

on muutamia. Jollei refugioon mahdu, varaudumme etsimään yösjän edullisesta hostelista.

Matkatavarat kannetaan mukana rinkassa koko ajan. Lähtöpaikkana on Ponferradaa edeltävä Rautaristi, josta matkaa Santiagoon on noin 200 km. Kävelyä tulee keskimäärin 25 km päivässä, päivämatkat voivat vaihdella 20–30 km.

Matkanjohtajina toimivat apulais-toiminnanjohtaja Merja Laaksamo sekä hengellisen elämän asiantuntijamatkanjohtaja.

Matkalle voi jo ilmoittautua. Ilmoittautumiset heli.meinola@akiliitot.fi tai 09 150 2653. Lisätietoja merja.laaksamo@akiliitot.fi tai puh. 050 5423 664.

OPINTOMATKA ROOMAAN

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO ja Kirkkohallituksen Diakonia ja Yhteiskuntatyö järjestävät diakoniatyöntekijöille opintomatkan Roomaan ja Assisiin v. 2010 syksyllä (viikko 36). Matkan hinta-arvio on

1 200 euroa. Matkan sisältönä on mm. Rooman historia, kristillisen kirkon ja diakonian historia sekä nykypäivän diakonia Roomassa. Tiedustelut: Riitta Helosvuori 050 342 7031, Riitta Hiedanpää 040 516 5557.

Kirkon päivä diakonia-opiskelijoille

Kirkkohallituksessa Helsingissä 25.1.2010.
Teemana ”Muuttuvat rakenteet kirkossa”.
Katso ohjelma ja ilmoittautumistiedot www.dtl.fi.
Tervetuloa!

DTL:n järjestösihteeri vaihtuu

Kiitos kaikille jäsenille, yhteistyökumppaneille ja työtovereille antoisasta ajasta liiton palveluksessa.
Vuodet ovat olleet kiinnostavia ja avartavia. Tapaamisiin uusissa yhteyksissä.

ASTA TURTIAINEN

AKI

Hyvä Kanttori-urkuriiliiton ja Pappisliiton jäsen

Ovatko jäsentietosi muuttuneet?

ONKO OSOITTEESI tai työpaikasi muuttunut? Muista ilmoittaa muuttuneet yhteystietosi (myös sähköpostiosoite) AKIn toimistoon toimisto@akiliitot.fi tai (09) 1502 653. **Pappisliiton maisterijäsen, muista ilmoittaa myös pappisvihkimyksesi, näin varmistat oikeutesi äänestää valtuuston vaaleissa!**

Työnantajan vaihtuessa pyydä uusi valtakirja liitosta tai tulosta se kotisivuiltamme www.akiliitot.fi, täytä se ja anna työnantajan kappale työpaikkasi palkanlaskijalle. Muistathan myös lähettää yhden kappaleen valtakirjasta liittoon.

Ollessasi poissa töistä esimerkiksi äitiyslomalla, virkavapaalla, työttömänä jne. pyydä liitosta tilisiirtolomake jäsenmaksun maksamista varten.

Maksamalla jäsenmaksun varmistat jäsenyytesi liitossa ja Erityiskoulutettujen työttömyyskassassa. Lisäksi olet oikeutettu käyttämään liiton tarjoamia jäsenetuja.

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

Ilmoittaudu Kanttoripäiville

Kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät pidetään 2.–4.2.2010 Tampereella. Päivien teimana on ”Hengissä ja hengessä”. Kaikki kanttorit, kirkkomusiikin opiskelijat sekä kanttorin virasta eläkkeelle jääneet ovat tervetulleita, samoin muut ammattiryhmät.

Avajaisia vietetään Aleksanterin kirkossa, ja päätösmessuun kokoonnutaan Tampereen tuoiokirkkoon. Ensimmäistä kertaa Kanttoripäivillä vietetään myös Tuomasmessua. Korkeatasoisten esitysten lisäksi päivillä on myös yhteistä musisointia. Kanttorit tervehtivät kaupunkilaisia Vanhan kirkon portailla laulaen. Ohjelmaan kuuluu myös jo perinteinen illanvietto.

Työpajat ovat olennainen osa päivien ohjelmaa. Työpajoista saa ohjeita ja innostusta mm. kuorosvingiin, työalajohtamiseen, pyhiinvaelluslauluihin sekä kehonkieleen.

Nuottinäyttely järjestetään tälläkin kertaa. Paikkana on Seurakuntien talon juhlasali.

Kanttoripäivien osallistumismaksu on 135 € (opiskelijoilta 20 €).

Ilmoittautua voi 15.1.2010 mennessä verkossa osoitteessa <http://www.evl.fi/khh/to/kjmk/kjanp.html>. Lisätietoja antaa Kirkkohallituksessa toimistosihteeri Minna Paavola (09) 1802 340.

Ilmoittautumislomake ja päivien ohjelma löytyvät SKUL:n kotisivuilta osoitteesta www.skul.fi.

Tervetuloa Kanttoripäiville!

Called to be Holy

TEOLOGINAISTEN EKUMEENINEN, KANSAINVÄLINEN NEUVOTTELU 8. - 10.6.2010

Kulttuurikeskus Sofia, Kallvikintie 28, 00980 Helsinki

Tutustumme eri puolilla maailmaa toimivien teologinaisten esitysten ja keskinäisen vuorovaikutuksen kautta kirkkojen elämään ja toimintaan.

Perehdymme erilaisten kristillisten traditioiden tapaan kohdata oman aikamme haasteet.

Syvennymme Raamatun äärellä kutsumuksemme vahvistamiseen.

Iloitemme yhteydestä, solidaarisuudesta ja toinen toistemme lahjoista.

Luomme yhdessä teologiaa.

Päivien työskentelyä ohjaavat teemat:

Ti 8.6. Participating as women in God's creation (Nainen ja Jumalan luomistyö)

Ke 9.6. Women walking with Christ (Matkalla Kristuksen kanssa)

To 10.6. Women celebrating in the Holy Spirit (Yhteyden juhlaa)

Järjestäjät: NNKY-liitto, Naisteologit ry, Suomen Lähetysseura

Hinta: 300 euroa koko ajalta majoituksineen (yhden hengen huoneen lisämaksu 70 euroa), 200 euroa (ilman majoitusta).

Neuvottelun kielet ovat englanti ja suomi.

Ilmoittautuminen 1.3.2010 mennessä nettilomakkeella www.mission.fi/IECFT. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Lisätietoja: pirjo-liisa.penttinen@ywca.fi, pirkko.poisuo@evl.fi, tuula.saaksi@mission.fi

Linkkejä: www.ywca.fi, www.mission.fi, www.naisteologit.fi, www.kulttuurikeskussofia.fi

Ikuinen Rooma hellii matkalaisia lähes 30 asteen lämmöllään syyskuussa Pappisliiton opintomatalla. Monien kirkkojen, katakombien, museoiden ja tuttujen historiallisten nähtävyyksien lisäksi ohjelmassa oli vierailu birgittalaisluostariin, jossa tapasimme suomalaisen sisar Marja-Leenan. Hän kertoi koskettavasti tiestään pohjalaisesta seurakuntanuoresta katoliseksi nunnaksi. Ohjelmaan sisältyi myös päivän retki Assisiin, jossa tulivat tutuiksi Fransiscus Assisilaisen elämänvaiheet ja opetukset.

Asiantuntijamatkanjohtaja TT Hannele Päiviö piti matkalaisille luentoa Vatikaanin aukion porrastasanteella.

Arrivederci Rooma

Opintomatkan teemana oli roomalaiskatolinen kirkko, paavius ja ekumenia. Pietarin kirkkoon, Vatikaanin museoihin ja paaviuden historiaa tutustuttiin jopa kahtena päivänä. Paavin nähtiin saapuvan Vatikaaniin papamobilellaan.

KIRKOLLISEN JOHTAMISEN FORUM

3.-4.2.2010 Kylpylähotelli Rantasipi Aulanko, Hämeenlinna

Johtamisen ja työelämän linjoja

KIRKKOPALVELUT

Keskiviikko 3.2.2010

Päivän emäntänä toiminnanjohtaja Ritva Rasila, SVTL ry

klo 9.30– Ilmoittautuminen, kahvi

klo 10.30 Avaus, piispa Matti Repo
Houseband Jukka Salminen ja TTT-orkesteri

klo 11.00 **Kurkistus kokovartalopeiliin. Miltä näytät työelämä?**
alustuspuheenvuoro: professori Juha Siltala
keskustelu: pj, päätoimittaja Heikki Hakala
johtaja Eeva-Liisa Inkeroinen, EK
pääsihteeri Leila Kostianen STTK
professori Juha Siltala, Helsingin yliopisto
puheenjohtaja Matti Viljanen, Akava

klo 12.30 lounas

klo 13.30 **Johtamisen tulevaisuus. Mitä pomolta ja pomon pestiltä vaaditaan?**
alustuspuheenvuoro: professori Arja Ropo, Tampereen yliopisto
keskustelu: pj, johtamisen kouluttaja Lasse Östring, Kirkon koulutuskeskus
talousjohtaja Kari J. Hietala, Järvenpää
kirkkoherra Risto Kormilainen, Suomussalmi
professori Arja Ropo, Tampere
lapsityönohjaaja Päivi Ylikorpela, Helsinki

klo 15.00 kahvi

Osallistuminen ja ruokailut 240 €. Ilmoittautuminen 15.12. mennessä opintokeskus@kirkkopalvelut.fi. Majoitus Kylpylähotelli Aulanko 2 hh 91 €/hlö, 1 hh 128 €/hlö. Varaukset suoraan hotelliin p. 020 055 055 tai 03 658 801. Järjestäjät Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry, Kirkkohallitus, Kirkkopalvelut, Kirkon alojen ammattijärjestö SVTL ry, Kirkon hallintovirkamiehet KiHV ry, Tampereen hiippakunta.

klo 16.00–
17.30 **Pomot turisemassa toreilla**

1. **Uusi uljas alku: tutkimustuloksia ja kokemuksia rakennemuutosseurakunnista.** Tutkija Harri Palmu, Kirkon tutkimuskeskus
2. **Pomo koutsina: Esimiesvalmennus ja valmentava johtaminen.** Esittelyssä ja arvioitavana Tampereen hiippakunnan esimiesvalmennusmalli. Hiippakuntadekaani Ari Hukari ja hiippakuntasihteeri Jussi Holopainen, Tampereen tuomiokapituli
3. **Ihana, kamala strategiatyö – miten teillä selvittiin?** Johtaja Kimmo Kääriäinen ja strategia-seurantatyöryhmän projektisihteeri Terhi Jormakka Kirkon tutkimuskeskuksesta johdattelevat kokemusten vaihtoa ja esittelevät tutkimuksia strategiatyöskentelyistä seurakunnissa.
4. **Hohhoijaa, taas palaveri! Miten luon inspiroivan ja onnistuneen kokouksen?** Kirkkoherra Reijo Liimatainen, Hakunilan seurakunta
5. **Kehityskeskustelu – pakkopulla, uikutustuokio vai motivaatoraketti?** Kouluttaja Timo Tulisalo ja kouluttaja Lasse Östring, Kirkon koulutuskeskus
6. **Pomon pestin abc – ensimmäiset 100 päivää esimiehenä.** Koulutuspäällikkö Sami Lahtiluoma, Kirkkopalvelujen Opintokeskus
7. **Onko takki tyhjä? Pomon jaksaminen ja hyvinvointi.** Henkilöstöpäällikkö Päivi Venäläinen, Kirkkohallitus
8. **Wiion lait viemäriin – viestintätaidot pomon pestissä.** Viestinnän koulutuspäällikkö Sari Virta, Kirkkopalvelujen Opintokeskus
9. **Pomon pesti ei ole pelkkää ruusuilla tanssia: Mitä tehdä, kun tulee tenkkapoo?** Työnohjaussellinen pienryhmä (enintään 8 osallistujaa, tarvittaessa useampi ryhmä). Kehittämispäällikkö Raimo Turunen ja projektipäällikkö Tarja Jalli, Kirkkopalvelut
10. **Nyt tarkkana: ajankohtaiskatsaus sopimus- ja palkkausasioihin.** Esko Jossas, AKI, Ritva Rasila, SVTL ja Oili Marttila, KiT
11. **Nostalginen Aulanko kutsuu.** Tee, mitä lystää, kunhan maksat ja buukkaat itse. Nyt on, mistä valita: kuntosali, keilaus, kuntokartoitus, kylpylä, salibandy, sulkapallo, ulkoilu jne.

klo 19.00 Illallinen Yhteisvastuun juhluvuoden merkeissä
Musiiikkia, Houseband Jukka Salminen ja TTT-orkesteri

Torstai 4.2.2010

Päivän isäntänä toiminnanjohtaja Esko Jossas, AKI ry

klo 9.00 Aamurukous, Houseband Jukka Salminen ja TTT-orkesteri

klo 9.30–
11.00 **Pomot työpajatoreilla II**
Keskiviikon työpajat toistuvat (Nyt pois sieltä porealtaasta ja töihin!)

klo 11.30 lounas

klo 13.00 **Suuri talouskeskustelu – Missä mennään, minne tie vie?**
Ylijohtaja VTT Jukka Pekkarinen, Valtiovarainministeriö
Entä kirkon talous? Katoaako varallisuus jäsenten vanavedessä? Kirkkoneuvos Leena Rantanen ja johtaja Kimmo Kääriäinen
Keskustelua johtaa päätoimittaja Tapani Ruokanen.

klo 14.30 Pomon päätöspuhe, johtaja Ilkka Mattila, Kirkkopalvelut
kahvi

Suomen Kanttori-urkuriliitto ja Suomen kirkon pappisliitto

Jäsenedet AKIn jäsenille

Liiton jäsenenä olet oikeutettu mm. seuraaviin jäsenetuihin ja palveluihin. Lisätietoja jäseneduista löydät liittojen kotisivuilta www.skul.fi ja www.pappisliitto.fi.

AKIn TOIMISTON PALVELUT

JÄSENNEUVONTAA kaikissa palvelussuhteeseen liittyvissä asioissa.

CRUX-LEHTI, joka sisältää ammatillista ja järjestöllistä tietoa.

VEROTUSNEUVONTAA tarvittaessa.

VAKUUTUSPALVELUT

Ammatillinen vastuu- ja oikeusturvavakuutus (Pohjola-yhtiöt), josta voi saada oikeusapua ammatissa sattuneiden vahinkojen käsittelyssä.

Vapaa-ajan ryhmämatkavakuutus (Chartis Finland, entinen AIG Europe)

LAKIMIESPALVELUT

Työn ja viran oikeusasiat puhelinpalvelu on käytössä tiistaisin klo 9 - 12 numerossa 050 463 8699 anna.hellen@akiliitot.fi.

Yksityiselämän oikeusasiat jäsenet saavat maksutonta puhelinneuvontaa muissa kuin työsuhteeseen liittyvissä lakiasioissa *Asianajotoimisto Bützow Oy*:n juristeilta arkisin klo 10.00 - 16.00: Helsingistä puh. (09) 431 531, Hämeenlinnasta (03) 612 1944 ja 612 5501, Tampereelta (03) 3138 2800 tai Turusta (02) 274.

TYÖTTÖMYYSKASSAN JÄSENYYS Erityiskoulutettujen Työttömyyskassassa www.erko.fi.

KOULUTUSTILAISUDET

Kanttori-urkuriliiton jäsenet

Erityisesti liiton omat ulkomaiset opintomatkat sekä jäsenistön neuvottelukokoukset Lahden kansainvälisellä urkuviikolla ja Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlilla.

Pappisliiton jäsenet

Erityisesti liiton omat ulkomaiset opintomatkat ja joka toinen vuosi pidettävät Papiston päivät.

YHTEISKUSTANNUKSEN NUOTIT (Kanttori-urkuriliiton jäsenet)

ALAOSASTOTOIMINTAA paikallisesti ja valtakunnallisesti.

A-LOMAT tarjoaa laadukkaita lomiam ja vuokraa akavalaisille lomamökkejä.

A-lomien kautta voi liittyä Intervacin kansainvälisen kodinvaihtajien järjestöön. Lue lisää www.a-lomat.fi.

SRM R.Y. majoitusetu SRM-hostelleissa ja kansainvälinen hostellikortti jäsenhintaan. Lisätietoja: kenttäsihteeri Ninni Lumme puh. (09) 565 7150, ninni.lumme(at)srm.fi.

KOTIMAA-YHTIÖIDEN JÄSENEDET Kotimaa-lehti -12 %, Askel-lehti -12 %, Lastenmaa-lehti -8 %, Kirjapajan ov-hintaisista kirjoista -10 % (myynti Kirja-Kotimaan kautta), Kirja-Kotimaan kaikista normaalihintaisista kirjoista ja musiikista -10 %.

YLEISAKAVALAISET EDUT Akavan sivuilta www.akava.fi kohdasta Jäsenyys/Jäsenedet löydät listauksen yleisakavalaisista eduista.

AUTOVUOKRAAMO HERTZ Suomessa ja ulkomailla 5 - 15 prosentin alennus edullisimmista saatavilla olevista julkaistuista hinnoista.

TEBOIL-ASEMILTA polttoaine-etuja. Lisätietoja markkinointipäällikkö Tapani Tanhuanpää, puh. 020 4700.

JÄSENETUTARJOUKSIDA mm. Levi Snow White -huoneistot, Paratiisiloma Naantalin kylpylässä, Eckerö Linen, Finnlinesin, Tallink Siljan ja Viking Linen jäsenetutarjoukset, S-ryhmän jäsenetuja, jäsenetutarjous Siuntion Hyvinvointikeskukseen, Anttolanhovin jäsenedet.

LIITTOJEN STIPENDIT JA APURAHAT

Kanttori-urkuriliitto myöntää *stipendejä* liiton jäsenille liiton toimialaan liittyvään tutkimus- ja opiskelutoimintaan sekä opintomatkoihin.

Pappisliitto myöntää joka toinen vuosi kaksi *apurahaa*, v. 2010 12.000 euroa. Apurahat voidaan myöntää sekä tieteelliseen (tutkimus)työhön että projektiin, jonka tarkoituksena on työn sisällöllinen tai menetelmällinen kehittäminen. Lisäksi Pappisliiton jäsenet ovat oikeutettuja saamaan *opintomatka-avustusta* ulkomaille tehtäviin opintomatkoihin kuuden täyden vuoden välein.

LIITON LAHJAESINEET

Kanttori-urkuriliitto: Liitto on hankkinut logollisia lahjaesineitä, uutuuksena 100-vuotisjuhlakello! Myös jäsenet voivat ostaa esineitä omakustannushintaan (hintoihin lisätään pakkaus- ja postituskulut).

Pappisliitto: Liiton logolla varustettu sateenvarjo á 10 euroa (sisältää postituskulut).

AKI palkitsee aktiivisuutesi

Tuo uusi jäsen liittoosi!

Onko työpaikallasi kollegoja, jotka eivät vielä ole Pappisliiton tai Kanttoriurkuriliiton jäseniä? Heitä kannattaa nyt pyytää jäseneksi! Jokaisesta uudesta jäsenestä saat valintasi mukaan joko **Kirja-Kotimaan 50 euron lahjakortin** tai **Ostinaton 50 euron nuottilahjakortin**. Jos hankit esim. neljä jäsentä, sinulla on käytössäsi 200 euroa.

Jokainen tammikuun loppuun men-

nessä liittynyt uusi jäsen saa erinomaisen jäsenetujen lisäksi myös 50 euron lahjakortin joko kirja- tai nuottiestoksiin. Lahjakortit postitetaan jäsenmaksuperinnän käynnistyttyä.

Lisäksi kaikkien kampanja-aikana liittyneiden uusien jäsenten kesken arvotaan kesäkuussa kaksi miniläppäriä.

Uuden jäsenen yhteystiedot voit il-

moittaa oheisella lomakkeella postittamalla sen liittoon osoitteella Akavan kirkolliset ammattiliitot Rautatieläisenkatu 6 00520 Helsinki. Voit täyttää lomakkeen myös kotisivuillamme osoitteessa www.akiliitot.fi. Ilmoittamiesi tietojen perusteella lähetämme uudelle jäsenelle virallisen jäseneksi-liittymislomakkeen.

Jäsenen hankkijan yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Uuden jäsenen yhteystiedot

Nimi _____
 Liitto _____
 Osoite _____
 Puhelin _____
 Sähköposti _____
 Työnantaja _____

Teologimatrikkeli 2010

Pappisliitto julkaisee seitsemän teologimatrikkelin syksyllä 2010. Edellisen matrikkelin julkaisemisesta tulee kuluneeksi runsas kymmenen vuotta. Silloin teologeja oli matrikkelissa 5700, nyt määrä näyttää lisääntyvän lähes tuhannella hengellä.

Matrikkeli on nimensä mukaan teologimatrikkeli, eli siihen pyritään saamaan tiedot kaikista ylemmän teologisen loppututkinnon suorittaneista. Pelkästään alemman TK-tutkinnon suorittaneet tulevat matrikkeliin nimilistana edellisen matrikkelin tapaan. Matrikkeliin otetaan myös kaikki papiksi vihityt, vaikka heillä olisi jokin muu loppututkinto.

Matrikkeliin ehtivät kaikki toukokuun 2010 loppuun mennessä Helsingin, Joensuun tai Åbo Akademin teologisista tiedekunnista valmistuneet teologian maisterit.

Matrikkelista on tullut liittoon paljon kysymyksiä, seuraavassa on vastauksia yleisimpiin kysymyksiin.

Lomake

Ensimmäiset kysymyslomakkeet on postitettu lokakuun alussa, mutta jonkin verran lomakkeita on palautunut väärin osoitetietojen takia. Toinen lomakepostitus on saapunut näinä päivinä perille. Jollet ole saanut lomaketta marraskuun loppuun mennessä, ota yhteys AKIn toimistoon os. toimisto@akiliitot.fi. Toivomme lomakkeiden palautusta joulukuun 15. päivään mennessä.

Lomake on mahdollista ja suositeltavaa täyttää netissä osoitteessa www.pappisliitto.a5.fi. Käyttäjätunnus ja sa-

lasana ovat paperilomakkeen yläreunassa. **Nettitunnusten avulla yksittäisiä tietojaa voi lisätä vielä ensi kevääseen asti viestikentässä.**

Jos omat tiedot eivät tunnu soveltuvan lomakkeen kohtiin, viimeisenä olevassa Lisätietoja-kohdassa voi antaa tietoja tai selittää joitakin lomakkeen kohtia. Perhesuhteiden ja nimien moninaisuudesta johtuen kaikille tiedoille ei ole omaa kohtaa lomakkeessa, silloin voi käyttää Lisätietoja-saraketta.

Nettilomakkeeseen saa lisää rivejä viemällä kursorin viimeisen rivin loppuun ja painamalla Enteriä.

Edellisen matrikkelin tiedot

Entiset matrikkelitiedot puuttuivat henkilöiltä, joiden nimessä esiintyy ä-, ö- tai w-kirjain, heittomerkki tai von-etuliite. Viimeisessä postituksessa entiset tiedot olivat mukana.

Kuvat

Matrikkelin kuvat julkaistaan ensimmäistä kertaa värikuvina. Kuva toivotaan digitaalisena, noin yhden megan kokoisena. Kuva lähetetään sähköpostilla osoitteeseen teologit@a5.fi.

Tarkistusvedos

Ennen matrikkelin painoon menoa jokainen tietonsa lähettänyt saa nähtäväkseen tarkistusvedoksen, josta voi vielä kertaalleen tarkistaa tietonsa.

Ennakkotilaus

Matrikkelin ennakkotilauksen voi tehdä paperilomakkeella tai netissä edulliseen ennakkotilauhintaan. Tilauksen voi maksaa omatoimisesti lomakkeella tai netissä ilmoitettuun tilinumeroon.

Milloin valmistuu?

Uusi teologimatrikkeli julkaistaan **Pappiston päivillä 12.10.2010** Hämeenlinnassa. Se postitetaan tilaajille samoihin aikoihin.

Matrikkelin toteuttaa yhteistyössä Pappisliiton kanssa tamperelainen A5 Plate Media Oy.

Lomakkeen täyttäminen

Muutama kohta lomakkeen täyttämisessä on aiheuttanut kysymyksiä. Kun monella on lomake edelleen täyttämättä, julkaisemme muutamia ohjeita.

Kohdat 6 ja 15:

Teologisten tiedekuntien päätöksellä vuodesta 1995 lähtien kaikki ylemmän TK-tutkinnon suorittaneet saavat käyttää arvonimeä TM. Tutkinto on heillä edelleen TK. Jos olet siis suorittanut ylemmän TK-tutkinnon, voit merkitä kohtaan 6. Arvo: TM ja kohtaan 15. Tutkinto: TK y.

- SMK = sacri ministerii candidatus (lat. pyhän pappisviran kandidaatti), entisen teol. erotutkinnon suorittanut henkilö

- TK y/h = ylempi korkeakoulututkinto, teologian kandidaatti ylempi/högre

- TK a/l = alempi korkeakoulututkinto, teologian kandidaatti alempi/lägre

- TM = teologian maisterin ylempi korkeakoulututkinto, viivalle merkitään suoritussuosi ja yliopisto.

TM voi siis tarkoittaa sekä teologian maisterin ylempää korkeakoulututkintoa että ylemmän TK-tutkinnon suorittaneen arvoa. Kohdassa 15 tarkoitetaan tutkintoa.

Kohdat 27 ja 28:

Luottamustehtävät merkitään matrikkeliin kirkon nimikirjaohjeen mukaan. Kansainväliset luottamustehtävät ilmoitetaan kohdassa 28.

Huomattavia luottamustehtäviä ovat:

Kirkon, kuntien ja valtion luottamustehtävät

- kirkkovaltuuston, kirkkoneuvoston, yhteisen kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkoneuvoston, seurakuntaneuvoston ja johtokunnan jäsenyys
- hiippakuntahallinnon luottamustoimet
- kirkolliskokouksen, kirkkohallituksen, kirkon työmarkkinalaitoksen valtuuskunnan ja kirkon ulkoasian neuvoston jäsenyys

- kirkolliskokouksen tai kirkkohallituksen asettaman komitean, neuvottelukunnan, toimikunnan tai työryhmän jäsenyys tai sihteerinä toimiminen

- kunnan- tai kaupunginvaltuuston, kunnan- tai kaupunginhallituksen ja kunnallisten lautakuntien jäsenyys
- lääninhallinnon ja maakuntahallinnon luottamustoimet
- valtion komiteoiden ja toimikuntien jäsenyys tai sihteerinä toimiminen.

Virastojen johtavien viranhaltijoiden asettamien työryhmien tai toimikuntien jäsenyyttä ei merkitä matrikkeliin.

Valtakunnallisten järjestöjen keskus- ja piirihallinnon luottamustehtävät

Paikallisten yhdistysten ja esim. asunto-osakeyhtiöiden luottamustehtäviä ei merkitä matrikkeliin, vaan toimen on oltava vähintään piiritasolla.

Lomakkeen kohta 34: Kielitaito

Matrikkelilomakkeessa kysytään kielitaitoa, mutta tämä tieto ei tule matrikkeliin, vaan se jää tietokantaan. Tiedosta voi olla hyötyä, jos jollakin paikkakunnalla tarvitaan pappia, joka osaa vaikkapa swahilia tai mitä tahansa muuta kieltä.

Lisätietoja:

Jos jokin asia ei tunnu soveltuvan mihinkään lomakkeen kohtaan, sen voi ilmoittaa kohdassa Lisätietoja. ■

Maailman aids-päivänä 1.12.2009

Aids, seksi, perheet

Suomen Lähetysseuran toimituksessa, Tähtitorninkatu 18, Helsinki

Seminaari kello 13.00

- perhetyön pastori Anthony Kipangula ja rouva Esther Kipangula, Tansania
- kirkon perhetyön johtaja Martti Esko
- ohjelmayön koordinaattori, pastori Riitta Laakio, Suomen Lähetysseura
- lähetystyöntekijänä Botswanaassa ollut diakoni Iiris Kontra, Suomen Lähetysseura

Aids-messu

kello 16 Lähetyskirkossa, Tähtitorninkatu 18

Anthony Kipangula saarna
Ermo Äikää liturgia
Riitta Laakio avustaa
Antti Vuori musiikki

SUOMEN LÄHETYSSEURA 150 vuotta

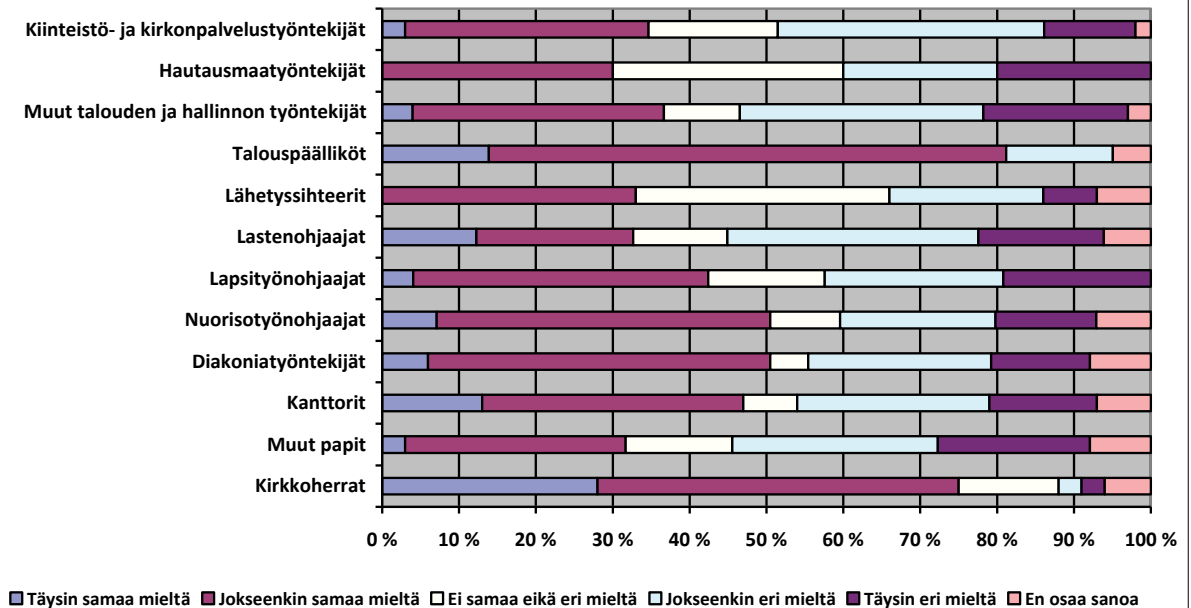
Oikaisu artikkeliin, joka käsitteli Työntekijöiden kokemuksia kirkon palkkauudistuksesta

Crux 4:ssä julkaistiin Terhi Jormakan artikkeli ”Kiitoksen kaikuja ja kriittisiä ääniä”, joka käsitteli työntekijöiden

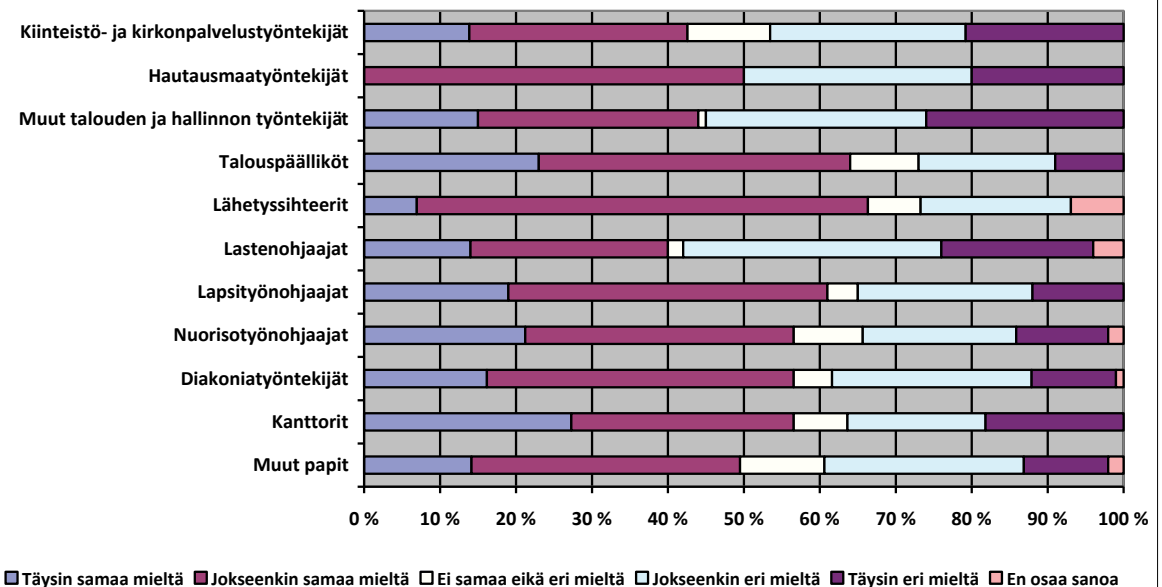
kokemuksia kirkon palkkauudistuksesta. Artikkelin kaavioista oli painovaiheessa pudonnut joka toinen rivi

pois. Ohessa oikeat kaaviot.

Kuvio 1: Olen tyytyväinen tapaan, jolla työyhteisössäni toteutettiin palkkausjärjestelmän uudistus

Kuvio 2: Olen tyytyväinen oman tehtäväni vaativuusryhmään

Osallisuuden yhteisön rakennustöissä

PÄIVI THITZ

LEHTORI

DIAKONIA-AMMATTIKORKEA-
KOULU, DIAK ITÄ

Mikä paikka seurakuntalaisella, hänen uskollaan ja toiminnallaan on seurakunnan elämässä?

DIAKONIAN YHTEISÖLLISYYDEN kehittämishankkeessa (Koinonia-hanke) lähdimme kysymään, kuinka voimme vahvistaa seurakunnan yhteisöllistä olemusta ja tukea seurakuntalaisen osallisuutta.

Halusimme etsiä yhteisöllisiä toimintatapoja lisäämällä seurakuntalaisten ja työntekijöiden keskinäistä vuorovaikutusta ja kehittämällä yhteistyötä eri työalojen kesken. Taustalla olivat kirkon strategiat *Vastuun ja osallisuuden yhteisö* sekä *Meidän kirkko - Osallisuuden yhteisö*, joissa työntekijäkeskeisyydestä luopuminen ja seurakuntalaisten osallisuus ovat esillä. Seurakuntien toimintaa on perinteisesti kehitetty eri työmuotojen omista näkökulmista, mutta strategiat korostavat yhteistyötä ja kirkon jäsenten tarpeiden vahvempaa huomioimista toimintaa suunniteltaessa.

Ideointia yhdessä

Kehittämistyötä toteutettiin seitsemässä itäsuomalaisessa seurakunnassa, joissa diakoniatyöntekijä ja seurakuntalainen työpareina toimivat kehittämistyön moottoreina. Yhteisöllisyyden kehittämisessä nostettiin keskiöön työntekijän ja seurakuntalaisen tasaveroisen vuoropuhelu, jossa molempi-

Kirkkokaveritoiminta Joutsassa mahdollistaa sukupolvien keskinäisen kohtaamisen ja vanhuksen pääsyn messuun.

en näkemyksiä pidettiin yhtä arvokaina. Työparit muodostivat kehittämisyhmiä, joissa tarkasteltiin seurakuntien toimintaa yhteisöllisyyden silmälasein ja jalostettiin seurakuntien omia kehittämisajatuksia yhdessä.

Seurakuntalaiset kohtaavat

Hankkeen myötä seurakunnissa vah-

vistettiin olemassa olevan toiminnan yhteisöllisyyttä, mutta myös kokeiltiin uusia ideoita, jotka syntyivät seurakuntalaisten ja työntekijöiden vuoropuhelussa. Anttolan seurakunnassa elvytettiin perinteistä talkootoimintaa kehittämällä sitä tämän päivän tarpeisiin. Viikoittain talkoolaiset ulkoiluttavat vanhuksia tai tekevät tehtäviä,

joihin muu apu ei ulotu. Talkoolaiset kokevat auttamisen iloa ja yhdessä tekeminen rohkaisee vapaaehtoistyöhön myös niitä, jotka eivät aiemmin ole olleet mukana.

Lapinlahdella seurakuntalaiset kokosivat voimansa ja lähtivät pullapussien kanssa viemään terveisiä kirkosta vierailua kaipaaville vanhuksille. Ensimmäinen pullakirkko-tempaus mahdollisti noin 100 ihmisen keskinäisen kohtaamisen.

Hankkeessa etsittiin myös uusia mahdollisuuksia löytää oma paikka seurakunnassa. Ihmiset, jotka aiemmin olivat kuuluneet diakoniatyön kohderyhmään, lähtivät nyt kohtamaan ja palvelemaan toisiaan. Esimerkiksi kehitysvammaiset, mielenterveys- tai päihdekuntoutujat löysivät mahdollisuuksia olla mukana seurakunnan tehtävissä.

Omat lahjat käyttöön

Seurakuntalaisen osallisuus voi vahvistua myös silloin, kun saa ottaa omat lahjansa käyttöön. Sonkajärven ja Lapinlahden seurakuntien musiikkidraama-hankkeessa kevyen musiikin harrastajat löysivät paikkansa seurakunnassa. Puumalassa toteutettiin yhteisvoimin pääsiäisnäytelmä, jonka toteutuksessa oli mukana useita seurakuntalaisia, jotka eivät olleet aiemmin osallistuneet seurakun-

nan toimintaan.

Eri työalojen ja seurakuntalaisten välistä yhteistoimintaa kehitettiin Juvan seurakunnan yhteisöllisen messun rakentamisessa. Joutsassa taas nuoret ja miestenpiiriläiset tempaisivat yhdessä saattamalla vanhuksia kirkkoon. Kirkkokaveri-toiminta mahdollisti eri sukupolvien välisen kohtaamisen ja tarjosi ainutlaatuisia kokemuksia vapaaehtoisille ja vanhuksille. Samalla se myös vahvisti nuoriso-, aikuis- ja diakoniatyön välistä yhteistyötä sekä tiivistä yhteyksiä kunnan vanhuspalveluihin.

Auttamisen kohteesta toimijoiksi

Yhteisöllisyyden kehittämisessä pyrittiin toteuttamaan koinonisen diakonian ajattelutapaa, jossa ihmiset nähdään täysivaltaisina ja itsenäisinä yhteisön jäseninä eikä auttamisen kohteina. Siinä myös kyseenalaistetaan jyrkkä erottelu auttajiin ja autettaviin, vi-
ranhaltijoihin ja asiakkaisiin. Sen sijaan pyritään yhdessä ihmisten kanssa rakentamaan sellaisia elämänmuotoja, joissa myös vaikeuksiensa kanssa

kamppailevien osallisuus toteutuu. ”Yksi puhuu, toiset kuuntelevat” tai ”työntekijä suunnittelee, seurakuntalaiset toteuttavat” -toimintamallien sijaan pyrittiin luomaan mahdollisuuksia toiminnan yhteiseen rakentamiseen kohtaamisen ja keskinäisen jakamisen ilmapiiressä.

Elämää hankkeen jälkeen

Koinonia-hankkeen toteuttaminen vuosina 2007 - 2009 mahdollistui Työelämän kehittämisohjelma Tykesin rahoituksella. Hanketta koordinoi Diakonia-ammattikorkeakoulun Pieksämäen toimipaikka. Lisää tietoa hankkeesta kehitetyistä toimintaideoista löytyy nettisivulta www.pieksamaki.fi/diak/fi/koinonia.

Vaikka hanke on nyt päättynyt, etsitään seurakunnissa edelleen tapoja, joissa seurakuntalainen voi löytää oman paikkansa Jumalan perheväen joukossa. Seurakuntien toimintaa kehitettäessä pyritään kuulemaan seurakuntalaisten ääntä ja rakentamaan yhdessä meidän kirkosta osallisuuden yhteisöä. ■

Musiikkiryhmä löysi palvelupaikan Sonkajärven ja Lapinlahden seurakuntien diakoniatyössä.

SEILIA RYTKÖNEN

PENTTI AALTO

Tutkimus julkistettiin Diakoniatyöntekijöiden päivillä, kuvassa eturivissä tutkimuksen tekoon osallistuneet Elina Juntunen, vas, Maria Helin ja Anna Kalske.

Selvityksen kohteena diakoniatyö Espoossa

Diakoniatyö kartalle

ELINA JUNTUNEN

TM, YTK

DIAKONIATYÖ KARTALLE -SELVITYKSEN TOIMITTAJA

”Seurakunnan diakoniatyön tulisi pysyä ajan tasalla, että se voisi palvella kirkkolain edellyttämällä tavalla suurinta hätää. Aikamme yhteiskunnan nopean muutostapahtuman seurauksena syntyy sellaista hätää, joka on havaittava ja johon on pystyttävä vastaamaan.” (Kansanaho & Hissa 1979)

Edellinen siteeraus on peräsin Erkki Kansanahon ja Pentti I. Hissan diakoniatyön oppikirjasta. Kyseisellä ajatuksella he perustelivat muun muassa sitä, miksi diakoniatyötä tulisi suunnitella sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Diakoniatyön suunnitteluprosessin lähtökohdaksi he määrittivät perustutkimuksen, jonka avulla saadaan tietoa muun muassa diakoniatyön nykyhetken tarpeiden selvittämiseen, työn painopisteiden suuntaamiseen ja

tavoitteiden laatimiseen.

Vuosikymmenten takaiset ajatukset perustutkimuksen merkityksestä diakoniatyön suunnittelulle voitiin katsoa ajankohtaisiksi perusteiksi myös espoolaisen Diakoniatyö kartalle -selvitysprojehtin aloittamiselle. Selvityksessä tarkasteltiin Espoon evankelis-luterilaisten seurakuntien diakoniatyön nykytilaa, voimavaroja ja haasteita.

Selvityksen tulosten perusteella tuotiin esille ideoita espoolaisen diakoniatyön kehittämiseksi ja pohdittiin, miten diakoniatyön haasteita voitaisiin ratkaista ja miten voimavaroja olisi mahdollista parhaiten soveltaa, jotta ne rakentaisivat niin diakoniatyön kuin myös seurakuntien yhteisiä tehtäviä.

Espolaista diakoniatyötä lähestyttiin selvityksessä neljästä eri näkökulmasta, joita ovat ajankohtainen tilastotieto, perustehtävä, yhteistyö ja asiantuntijuus. Aineistona käytettiin Espoon diakoniatyöntekijöille ja sosiaa-

litoimen henkilökunnalle tehtyä kyselyä, diakoniatyöntekijöille suunnattuja haastatteluja ja työajan seuranta sekä Espoon diakoniatyön tilastoja.

Keskiössä yksilön kohtaaminen

Espoolaiset diakoniatyöntekijät määrittelevät perustehtäväkseen useimmiten auttamisen, joka tarkoittaa muun muassa sitä, että ihminen kohdataan siinä hädässä ja tarpeessa, jossa tämä kulloinkin elää. Diakoniatyöntekijöiden asiantuntijuus sekä yhteistyö kohdistuvat keskeisesti auttamistyön toteutumiseen ja erityisesti yksilötason kokonaisvaltaiseen auttamiseen. Diakonian yhteistyösuhteita, seurakunnan sisällä ja sosiaalitoimen kanssa, pidetään erittäin tärkeinä ja toisten osaaamiseen luotetaan. Yhteistyössä koetaan tärkeäksi diakoniatyöntekijöiden erityisen asiantuntijuuden huomioon ottaminen ja soveltaminen jo työn suunnitteluvaiheessa.

Diakoniatyöntekijöiden erityisosa-

miseksi hahmottuu eettis-spirituaalinen asiantuntijuus, mutta myös monipuoliset yksilö- ja ryhmäasiakastyökentelyn valmiudet. Koska diakoniatyö toteutuu paikallistasolla, yksilöiden ja pienryhmien kohtaamisen kautta, diakoniatyöntekijöillä on huomattavan paljon tietoa ihmisten hyvinvoinnista eri asuinalueilla sekä Espoon sosiaali- ja terveystalouden toimivuudesta ja toimimattomuudesta.

Tukea tulevaisuuden haasteisiin

Selvitysraportin perusteella espoolaisen diakoniatyön kehittämisideat kirjattiin kolmen eri otsikon alle, joita olivat diakoniatyön *suunnittelu, arviointi ja johtaminen*. Seuraavassa esitellään esimerkkejä diakoniatyön kehittämisestä. Vaikka ideoita on kehitetty Espoossa, ne voivat tarjota ajatuksia myös laajempaan diakoniatyön kehittämiseen.

Espoolaisen diakoniatyön suunnittelun perustaksi on tärkeää laatia yhteinen toiminta-ajatus, johon yksittäisten seurakuntien ja seurakuntien yhteinen diakoniatyön suunnitteleminen nojautuu. Tärkeää on myös yhteiseen toiminta-ajatuksen sitoutuminen, sillä se sitoo myös työntekijöitä tehtävien lisäksi osaksi omaa työyhteisöä sekä laajempaa organisaatiota.

Seurakunnissa diakoniatyötä tulee ajatella myös kokonaisvaltaisella tavalla ja suunnitella sitä, miten työ voisi tulla koko seurakunnan yhteiseksi asiaksi. Tarvitaan yhteistä määrittelyä sii-

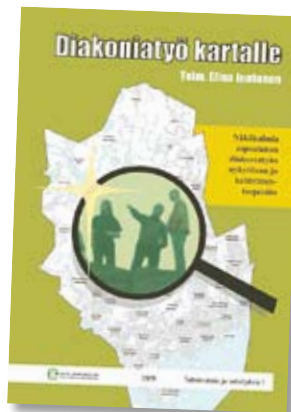
tä, mitä ajatus diakoniaseurakunnasta tarkoittaa niin periaatteen kuin myös käytännön tasolla. Tärkeää myös on, että diakoniaseurakunta nähdään laajasti seurakuntalaisten ja sen vapaaehtoistyöntekijöiden näkökulmista. Esimerkiksi seurakunnan vapaaehtoistyöntekijöillä on huomattavan paljon merkittävää asiantuntijuutta, jota diakoniaseurakunnassa voitaisiin soveltaa yhteisenä pääomana.

Arviointia pitkällä aikavälillä

Diakoniatyö kartalle -selvityksen perusteella voidaan sanoa, että kuva espoolaisesta diakoniatyöstä osoittautui muutosherkäksi ja refleksiiviseksi. Toisaalta taas, diakoniatyöstä heijastuvat hitaat muutokset ja perinteisiin toimintamalleihin sitoutuminen. Työn luonteen ja painopisteiden suhdetta toimintaympäristön muutoksiin tulisi arvioida pitkällä aikavälillä.

Espoon kaupungin laatimassa Hyvinvointikertomuksessa (2009) tavoitteiksi asetetaan tasapainoinen kaupunkirakenne, lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointierojen kaventaminen, maahanmuuttajien hyvinvointierojen kaventaminen suhteessa valtaväestöön sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Diakoniatyö on olennaisesti mukana monin eri työmuodoin tukemassa näiden tavoitteiden saavuttamista. Tulevaisuuden diakoniatyössä tulee kuitenkin arvioida, miten ja miltä osin diakoniatyö on sitoutunut tukemaan kaupunkitasoisia hyvinvoinnin tukemisen tavoitteita. Tärkeää olisi myös arvioida, millä tavoin tulisi kehittää vuoropuhelua kaupungin ja seurakun-

tien välillä tavoitteiden saavuttamista koskevassa toiminnassa. Miten kaupunki- ja seurakuntatason hyvinvointityön tavoitteet ovat yhteydessä toisiinsa?

Työn johtamisen kehittäminen keskeistä

Diakoniatyö kartalle -selvityksessä keskeiseksi näkökulmaksi nousi diakoniatyön johtamisen kehittäminen. Tärkeäksi koettiin se, että diakoniatyössä olisi

selkeät johtamisen mallit. Tällä hetkellä diakoniatyön johtaminen toteutuu seurakunnittain eri tavoin, mikä aiheuttaa työn pirstaloitumista.

Diakoniatyöryhmien vetäjien nimitykset poikkeavat toisistaan ja esimiehet ovat kussakin seurakunnassa eri viranhaltijoita. Kaupunkikohtainen diakoniatyö on nähtävä kokonaisuutena, eikä vain kiinnittyneenä yksittäisiin seurakuntiin. Diakoniatyön johtamisessa tulisi kiinnittää huomio muun muassa siihen, että diakoniatyön johdossa olisi henkilöitä, joilla on vahva asiantuntijuus diakoniatyöstä.

Diakoniatyön johtamisessa tulee huomioida tietämyksen johtaminen, jolla tarkoitetaan organisaation sisällä tai saatavilla olevan merkityksellisen tiedon ja osaamisen tunnistamista, hankkimista, luomista, välittämistä ja käytön strategista johtamista. Tietämyksen johtaminen voi johtaa myös diakoniatyön näkymättömien tehtävien ja merkitysten esille nostamiseen.

Työn suunnittelun, arvioinnin ja johtamisen kehittämisellä on merkittäviä vaikutuksia muun muassa diakoniatyön toimintaedellytysten takaiselle ja tulevaisuuden muutoksiin ja haasteisiin valmistautumiselle. Ideoiden edelleen kehittäminen ja toteuttaminen voivat johtaa muun muassa työn kokonaiskuvan ja perustehtävän terävöittämiseen sekä diakoniatyön ennakoitavuuden ja suunnitelmallisuuden lisääntymiseen. ■

Miten kaupunki- ja seurakuntatason hyvinvointityön tavoitteet ovat yhteydessä toisiinsa?

Tunneilmia Diakoniatyöntekijöiden päiviltä

Diakoniatyöntekijöiden päivät Espoon Dipolissa 21. – 22.9.2009 kokosivat yhteen lähes 600 osallistujaa. Teemana tällä kertaa oli ”Diakonia on taistelulaji”, ja arjen taistelun erilaisia ulottuvuuksia tarkasteltiin monesta näkökulmasta. Mikä sitten oli tapahtuman parasta antia? Vastauksia lienee monia, mutta tässä muutamia:

MARKKU MATTILA

Hyvinvointitutkimuksen professori Juho Saaren teemana oli ”Hyvinvointivaltion muutos – Kriisi vai mahdollisuus?”

PENTTI AALTO

Pieni pyhiinvaellus vei osallistujat tutustumaan Espoon ekumeeniseen elämään mm. ortodoksisen Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkkoon Tapiolassa.

Kanavatyöskentelyissä vaihdettiin ajatuksia ja varmasti myös hyviä käytäntöjä. Tässä pohditaan ihmisarvoisen vanhuuden elementtejä.

Yksi parhaista asioista tapahtumassa lienee aina tuttujen kollegojen tapaaminen.

Diakoniatyöntekijöiden Liiton osastolla oli osallistujille tarjolla taukohierontaa.

Päättäjäjuhlassa yleisölle esiintynyt kansanmusiikkiyhtye Emon kamut sai yleisön innostumaan.

EUA HARJU

Pitkän päivän ilta jatkui Espoon kaupungin ja seurakuntien vastaanotolla WeeGee-talossa.

EUA HARJU

Illan juontajat Jonna Ruotsala ja Tero Konttinen olivat pukeutuneet teeman mukaisesti.

MARKKU MATTILA

Seuraavan kerran Diakoniatyöntekijöiden päivät järjestetään kaupungissa, joka on tullut tunnetuksi mm. ilmakitaran soitosta. Tervetuloa Ouluun 2011.

LISÄÄ KUVIA TAPAHTUMASTA
SEKÄ MATERIAALIA LUENNOILTA JA
KANAVATYÖSKENTELYISTÄ OSOITTEESSA
WWW.DIAKONIATYONTEKIJOIDENPAIVAT.FI.

Vuoden diakoniatyöntekijäksi Katri Suhonen

DIAKONIA-TYÖNTEKIJÖIDEN LIITON hallitus valitsi vuoden diakoniatyöntekijäksi Jyväskylän seurakunnan näkövammais- ja huonokuuloistyön diakonin Katri Suhosen. Katri on koulutukseltaan sosionomi (amk) -diakoni 2001, yhteiskuntatieteiden maisteri 2004, psykologian opettaja 2005 ja psykologian tohtori 2009.

Diakonian opintonsa Katri on suorittanut Diakonia-ammattikorkeakoulussa Porissa ja yhteiskuntatieteiden ja psykologian opintonsa Jyväskylän yliopistossa. Kuluvan vuoden keväällä hän väitteli tohtoriksi tutkimusteemanaan ”Mitä hiljainen tieto on hengellisessä työssä? Kokemuksellinen näkökulma hiljaisen tiedon ilmenemiseen, siirrettävyyteen ja siirrettävyyden merkitykseen ikääntyneiden diakoniatyöntekijöiden ja pappien työssä”.

Suhosen tutkimusaihe on kiinnostava ja tärkeä kaikkien kirkon hengellistä työtä tekevien näkökulmasta. Kysimme Katrilta, mikä häntä on innostanut ja kannustanut opiskelun ja tutkimuksen saralla aina tohtorinväitöksen asti.

Mikä sinua innosti opiskelemaan ja tekemään tutkimusta?

MAARIT HOKKANEN

Psykologia tieteenalana näyttäytyi minulle kokonaisuudessaan mielenkiintoisena. Minua kiinnostivat myös ihmisten kokemukset tutkimuskohteena. Arvostan oman alani konkareiden kokemusta, tämä arvostus ohjasi minut hiljaisen tiedon tutkimuksen äärelle.

Miten työn, opiskelun ja perheen yhteen sovittaminen on sujunut?

Kokonaisuus on toiminut hyvin. Ajoittain koen sen kuitenkin haasteellisenä. Toisaalta myös palkitsevana; elämän

eri osa-alueet voivat tukea toisiaan. Puolisoni Mikan tuki ja kannustus sekä poikani Wilho-Onnin pitkä päiväunet auttoivat kyllä merkittävästi väitöksen valmistautuessa.

Mitä löytöä tutkimuksessasi pidät erityisen arvokkaana ja kenen kanssa haluaisit sen jakaa?

Sitä, että pappien ja diakoniatyöntekijöiden työssä ilmeni hiljaista tietoa, joka on merkityksellistä ja jota voidaan siirtää. Toisaalta myös sitä, että työntekijät kokevat, ettei kirkko työpaikkana ja organisaationa tue riittävästi hiljaisen tiedon siirtämistä. On mahdollista, että jotakin olennaista kirkon työn ytimestä voi olla katoamassa, kun suuret ikäluokat siirtyvät eläkkeelle. Haluan jakaa löytöni ja sen synnyttämän tiedon kirkon työnteki-

jöiden ja erityisesti kirkossa asioista päättävien kanssa – myös kirkollisen koulutussektorin kanssa.

Olet tohtori ja diakonian virassa, miten tämä yhdistelmä toimii?

Mielestäni hyvin.

Entä nyt, mitä tästä eteenpäin?

Tarkastelen tulevaisuutta positiivisin mielin. Tällä hetkellä olen Wilho-Onnin kanssa kotona äitiyslomalla. Sen jälkeistä elämää odotan mielenkiinnolla, energiaa täynnä. ■

MARKKU MATTILA

Diakonia-idea kilpailun parhaat palkittiin

Toisen valtakunnallisen Diakonia-idea-kilpailun parhaat palkittiin Diakoniatyöntekijöiden päivien päätösjuhlissa. Valintaraati jakoi kilpailussa jaetun toisen palkinnon sekä kunniamaininnan.

”Diakoniawikin”, internetissä toimivan diakonian idea- ja materiaali-

pankin tekijät Leena Engström, Juha Auvinen ja Jari Hirvonen ottavat onnitteluja vastaan Piispa Mikko Heikalta ja diakonissa Elisa Linkolalta. Kuvassa oikealla kilpailussa kunniamaininnan saaneen ”Tukipiste Solmun” Virpi Kylmälahti ja Sirpa Sirainen. Keskellä kuvassa Anne-Mari Mäki-

niemi ja Johanna Heikkinen, joiden edustama hanke ”Pikku hait – diakoninen vauvauintiryhmä” jakoi toisen palkinnon. Lisää palkituista ja muista kilpailuun osallistuneista hankkeista osoitteessa www.diakonia-idea.fi. ■

Puuduttaako kokouksissa istuminen? Pyöritetäänkö kokouksissa aina samaa myllyä?

Työntekijäkokoukset – ilo vai rasite?

ELINA FUCHS

DIAKONISSA, SÄYNÄTSALON
SEURAKUNTA

Ihminen oivaltaa ja ratkaisee erilaisia kysymyksiä monipuolisemmin silloin, kun kaikki aistit ovat käytössä. Toiminnalliset menetelmät auttavat aistien herättelyssä.

”Niin kauan kun jokainen kerta on ensimmäinen kerta, ei sinulla ole hädän päivää.”

Työntekijäkokoukset ovat osa arkeamme. Näemme vaivaa tullaksemme säännöllisesti koolle käsitelläksemme monimutkaisia ja haastavia työasioita. Osaammeko hyödyntää ongelmien ratkaisuisia riittävästi koolle kutsuttujen henkilöiden kaikkia kykyjä, resursseja ja mahdollisuuksia? Osaammeko oikeasti käyttää yhteisön erilaisia voimavaroja ja osallistujien monetta hyödyksi visaisia kysymyksiä ratkoessamme?

Luovat mahdollisuudet

Työelämässä olemme tottuneet hyödyntämään analyttistä, tehokasta ja loogista vasenta aivopuoliskoamme. Ihmisen aivopuoliskot ovat kuitenkin erikoistuneet työskentelemään eri tavoin. Parhaimmillaan ne voivat täydentää toisiaan. Vasemman aivopuoliskon tehtävänä on rajata, linjata ja luetteloida tietoa. Se pureutuu tosiasioihin, yksityiskohtiin, loogisiin kokonaisuuksiin sekä kielellisiin ilmaisiin. Oikea aivopuolisko käsittelee ja

hyödyntää tunteita, intuitiota, luovuutta, leikkiä ja taiteellisuutta.

”Luovissa ihmisissä vaikuttaa samanlaisesti kyky sekä fantasiaan ja mielikuvitteluun että jalat-maassa realismiin.”

Oikean aivopuoliskon luovat mahdollisuudet ja tietoinen käyttö ovat kuitenkin jääneet lähes kokonaan sivuun työelämän arjessa. Jos virittäydymme käyttämään vasemman rinnalla myös oikean aivopuoliskon kapasiteettia ja mielikuvia, **voimavaramme lisääntyvät ja ongelmanratkaisukykyämme kehittyy**. Ajatukset ohjaavat tekoja, tapaa reagoida ja käsitellä asioita. Jos haluamme muutosta, voimme muuttaa ajatuksiamme. Jos ajatuksemme ovat muuttumattomia, saamme samankaltaisia tuloksia kuin tähänkin asti.

”Epäroinnin hetkellä muista: Kaikki minä ihminen on tehnyt, voi ihminen myös muuttaa. Epäroinnin hetkellä kysy aina itseltäsi, kuinka paljon rohkeutta uskallat tänään jättää käyttämättä.”

Aistit käyttöön

Niin Kirkon koulutuskeskuksen pitkissä sielunhoito- ja työnohjaajakoulutuksissa kuin lapsi-, nuoriso- ja perhetyössä on hyödynnetty jo pitkään erilaisia toiminnallisia menetelmiä perinteisen luennoimisen rinnalla. On ymmärretty, että ihminen oivaltaa ja ratkaisee erilaisia kysymyksiä monipuolisemmin silloin, kun ihmisen kaikki aistit (oikea ja vasen aivopuolisko) ovat kokonaisvaltaisesti käytössä. Lapsuudessa tämä taito on vielä jäljellä. Ruusun unta nukkuvaa oikeaa ai-

vopuoliskoa voidaan kuitenkin herättellä monin toiminnallisilla menetelmillä, joita ovat kuvataide, musiikki, liike, tanssi, elokuva, luova kirjoittaminen, kirjallisuus, tarinateatteri, leikki, hulluttelu, aivoriihi ja mindmap. Menetelmät toimivat parhaiten silloin, kun osallistuja itse maalaa, musisoi, liikkuu, tanssii, näyttelee, tekee elokuvaa, työstää savea tai kirjoittaa. Suljetuin silmin rukoilu, ristikkäisliikkeet kuten käsien ristiminen, hymisten laulaminen, hiljaisuus, elävät kukat, kynttilän liekki, alttarin ja kirkkotilan kauneus ovat kristillisen maailman ikivanhoja hyväksi koettuja keinoja virittämään ja aktivoida molemmat aivopuoliskot.

”Autuaita ovat ne jotka luovat, sillä he voivat rikkoa tuhoamatta.”

Menetelmien kirjo

Työntekijäkokouksissa pöydän takana virallisesti istuminen tuo esille ihmisestä usein vain kapean, ulkonaisesti ohuen, muodollisen puolen. On työyhteisöjä, joissa työntekijäkokousten alussa luovuuden herättämiseksi noudetaan ylös tuoleilta, liikutaan huoneessa musiikin soivissa ja pysähdytään musiikin lakatessa satunnaisen henkilön kohdalle kertomaan spontaanisti ja lyhyesti rajatusta, helposta, konkreettisesti teemasta, kuten ensimmäinen: opettajasi, rippikoulusi, työpaikkasi, perehdyttäjäsi, jne. Kehollisuus aktivoi erityisesti oikeaa aivopuoliskoa.

”Luovuus. Työtä ja leikkiä. Osaamista, silti uhrautumattomuutta. Nelivuotiaiden ammattilaisten hommaa.”

Lattiaan voidaan piirtää kuvitteellinen kuva, kartta tai jana, jolle asetetaan eisanallisesti kuvaamaan omaa kokemusta ja ajatuksia työyhteisöä ajankohtaisesti koskettavasta temasta kuten organisaatiouudistuksen resurssikartoitusprosessista tai tulevan vuoden toimintasuunnitelmasta. Erilaisilla esille asetetuilla symbolisilla pikkuesineillä, eläinhahmoilla tai aktivointikorteilla voidaan oivaltaa uusia ideoita, ilmaista huolenpitoa tai tunnistaa vahvuuksia ja samalla virittää aivan tavallista työntekijäkokousta uuteen, luovasti ongelmia ratkaisevaan suuntaan. Työntekijäkokousten demokraattisesti vuorotteleva alkuhartauskäytäntö voi hauskaasti yllättää. Se voi johdattaa kokousten alut rennosti latiatasolle piiriin tynnyjen päälle. Siinä intuitiivisesti valittu kuvakortti voi auttaa löytämään enemmän kuin pelkkä puhe pöydälle asetetun asialistan ja vesilasien ääressä. Tällainen holistinen

MIRJA HYYTÖNEN

"Toiminnallisia menetelmiä ovat mm. kuvataide, musiikki, liike, leikki, hulluttelu, aivorihi. Menetelmät toimivat parhaiten silloin, kun osallistuja itse maalaa, musiikoi, liikkuu, näyttelee tai kirjoittaa", sanoo Elina Fuchs.

lähestymistapa, pehmeät istuimet, taustamusiikin hyödyntäminen ja valaistuksen vaihtaminen auttavat vaativankin asian työstämisessä ja ratkaisussa enemmän kuin hampaat irvessä tehokkaan ratkaisun väentäminen pelkästään vasemman aivopuoliskon varassa.

"Hampaat irvessä et voi luoda, et rakastaa. Mahdotonta ei ole. On vain uskalluksen ja luovuuden puutetta." ■

Sitaatit Jussi T. Kosken ja Tommy Tambermanin runokirjasta "Luovuuden lumous".

VUODET VIERIVÄT

KAISA RAUMA

DIAKONIAITYÖNTEKIJÖIDEN LIITON PUHEENJOHTAJA

kaisa.rauma@evl.fi

MÄÄRÄAIKANSÄ KUTAKIN sanoo sananlasku. Vuoteni Diakoniaityöntekijöiden Liiton puheenjohtajana ovat loppumassa. Ennen puheenjohtajuutta ehdin olla neljä vuotta varapuheenjohtajana, joten kauteni on ollut aika pitkä. Olen astumassa johonkin aivan uuteen, koska samanaikaisesti päättyy myös pitkäaikainen luottamusmiehekseni. Huominen tulee, mutta en tiedä, mitä se tuo tullessaan. Sen tiedän, että jatkan DTL:n jäsenenä ja tulen kaipaamaan monia yhteisiä hetkiä ja retkiä. Paljon oppineena ja avaraa maailmaa katsoeena siirryn uusiin seikkailuihin. Vuodet ovat opettaneet minulle vaikeitten asioiden ja keskeneräisyyden sietämistä. Olen myös oppinut paljon ihmisen käyttäytymisestä omien etujensa ajajana.

Vuosista liiton ruorissa jää paljon niitä muistoja, jotka kantavat eteenpäin, mutta myös asioita, jotka olisivat voineet mennä paremminkin. Palkkausuudistuksessa diakoniaityöntekijöiden palkat nousivat, mutta samanaikaisesti julkisella sektorilla palkat nousivat vielä enemmän. Palkkausuudistus ei onnistunut kuromaan diakoniaityöntekijöiden palkkoja sille tasolle kuin vastaavissa tehtävissä kuntapuolella. Työnantajalla on edessään erityisen haasteelliset vuodet, koska osaavaa työvoimaa valuu kuntapuolelle ja kirkon viratkin pitäisi saada täytettyä. Palkkausuudistus antaa mahdollisuuksia myös siihen, että työpaikan hakija ilmoittaa palkkaustoihveensa. Työnantaja saa päättää, millä hinnalla työntekijän ottaa.

KIRKON TYÖNTEKIJÖIDEN yhteistyö on työyhteisötasolla kehittynyt suotuisaan suuntaan ja työilmapiiriinkin on hienokseltaan parantunut koko kirkossa. Kirkossa on viimein valmiutta nähdä moniammatillisen osaamisen hyödyt ja myöntää kunkin ammattiryhmän asian-

tuntijuus. Järjestöpuolella on yhteistyö toisiin suuntiin kehittynyt, toisiin pysynyt ennallaan, elämä sillä sektorilla on aaltoliikettä. Akavalaisessa kentässä on tapahtumassa ehkä uudelleenasetointia. Olemme huolehtineet siitä, että jäsenistömme edut tulevat hoidetuksi parhaalla mahdollisella tavalla.

Viime vuosien aikana on ollut koko yhteiskunnassa vallalla suurten järjestelmien ihannoiti. Yhdistymisiin lähdettiin hyvin pitkälti taloudellisesta hyötynäkökulmasta. Nyt alkaa sieltä täältä kuulua vahvaa kaipausta pienempien rakenteiden perään. Suuri ja kaunis ei tuotakaan tavoiteltua taloudellista hyötyä ja synergiaetukin on kovin kyseenalaista. Voisikohan jonkinlainen keskisuuri olla tulevaisuutta, vai onko kaikki jo menetetty?

Yhteistyö Akavan kirkolliset ammattiliitot AKIn kanssa on ollut vuosien ajan konkreettisimmillaan erittäin toimiva Crux -yhteistyö. Valitettavasti tämä yhteistyö loppuu vuoden 2009 lopussa. AKI on ilmoittanut lopettavansa yhteistyön kanssamme lehden toimittamisessa järjestöpoliittisista syistä. Ensi vuonna DTL:n jäsenet saavat uuden lehden.

Kirkon nuorisotyönohjaajat liittyivät Akava-yhteisöön ja jukolaisen neuvottelutoiminnan piiriin alkusyksystä. Yhteistyö heidän kanssaan on alkanut lupaavasti. Kirkon työntekijöitä on tällä hetkellä jukolaisen neuvottelutoiminnan piirissä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Tämä antaa meille entistä paremman neuvotteluaseman. Hyvästä yhteistyöstä voi poikia monien mahdollisuuksien markkinat.

Kun vuodet vierivät ja ajassa on edelleen liikettä, kertoo se siitä, ettei ole aikaa sammaloitua. Suotuisia tuulia uudelle puheenjohtajalle ja koko liitolle! Kiitos yhteisestä matkasta!

SATTUMUKSIA

NYT JO eläkkeellä oleva näyttelijäystäväni tarvitsi kauan sitten virkatodistusta. Asiaa lähti tuolloin hoitamaan hänen vaimonsa, joka antoi kirkkoherranvirastossa tarvittavat henkilötiedot. Kun hän oli maininnut miehensä ammatiksi näyttelijän, virkailija oli ihan vakavissaan sanonut: "Mutta mikä hänen oikea ammatkinsa on?"

HANNU PURHONEN
eläkepastori
Kouvola

KUUMANA KESÄPÄIVÄNÄ olin Oripään Krapurannassa juoksutapahtumassa. Tunnin, puolentoista aikana ehtii juostessa tekemään havainnot, ja polun varrella oli mahtava kantarellipaikka. Kotiin halusin ajaa toista tietä.

Kännykän soidessa pysähdyin ja lähtiessäni eteenpäin ajoi ohitseni nainen pyörällä koppa takatelineellä. Neuvoin hänelle hyvän sienipaikan. Hieman hämmentyneenä nainen jatkoi matkaansa, ja myöhemmin sain sanomalehden tekstikopeissa hienon yllättävän kiitoksen: "Miten on mahdollista, että nykyaikana vielä löytyy ihmisiä, jotka neuvovat hyville apajille. Yleensä marjastajia ja sienestäjiä pelotellaan karhuilla."

Paluumatkalla halusin poiketa Loimaan seudun paljon puhutulle Pappisten tanssilavalle pienen järven rannalla. Tulipa sekin paikka nähtyä: Pappisten kylä ja järvi saviseudulla. Helteestä johtuen olin vain juokshousuissa ja kiertelin aluetta. Hetken kuluttua hiljaisen tanssilavan edustalle saapui komea autoletka tuttu taksi-

mies etunenässä. Suuri hääseurue saapui ja iloinen ääntely kuului korviini: "Ypäjän pappi on pyrkimässä kuokkavieraaksi ja vieläpä helleasussa." Mukavaa jutustelua siinä pidettiin pitemmän aikaa, mutta kauempaa tulleille häävieraille ei tainnut totuus koskaan selvitä.

Elämä on arvoituksia täynnä.

FORSSASSA ON viikko ennen juhannusta suuri Suvi-ilta eli tuhansien juoksijoitten tapahtuma eripituisine lenkkeineen. Olen päättänyt olla joksena kertana mukana.

Eräänä vuonna päällekkäisen tilaisuuden takia sain lönnkytellä reitin etuajassa, ja sekin laskettiin osallistumiseksi, vaikka aikaa ei otettu.

Tullessani Tammelan kirkolle kuulin pikkupojan huutavan äidilleen, että ensimmäinen juoksija näkyy jo. "Tule pois sieltä, kilpailu alkaa vasta tunnin päästä", äiti huusi pojalleen.

Mutta poika piti päänsä ja seurasi juoksuani, jolloin kuulin äidin tokaisevan kovalla äänellä: "Se on Ypäjän pappi, mitä se täällä tähän aikaan tekee. Hulluksiko se on tullut?"

Sen jälkeen olen aina pyrkinyt osallistumaan oikeaan aikaan, ja muut tilaisuudet ovat omana aikanaan.

TANSANIASSA VAELSIN vuonna 2002 Afrikan korkeimmalle vuorelle Kilimanjarolle. Ennen suurta vaellusta teimme pienempiä harjoituslenkejä.

Erään kerran suunnistimme maa-sipojan johdolla norsujen juottopaikalle. Reippaasti seurasin opasta hänen perässään. Juottopaikalla ei näkynyt yhtäkään elefanttia vaan vihainen puhveli. Sarvet päässä se näytti kovin pahaenteiseltä. Pelästyin ennen kaik-

kea oppaan sanaa: "It is very dangerous animal." Siispä käännyn ympäri ja huusin, että kohta ovat sarvet takamuksessani.

Jonon viimeisinä olleet naiset olivat saada sydärin, vaikka eivät mitään nähneet. Minuutin verran odotin kovaa tönäisyä takanani, ja jono paineli lujaa. Sen jälkeen sain olla häntäpään valvojana.

Pyssymies otettiin seuraavina päivinä turvaksemme. Rinnallani käveli rauhan aatetta rakastava nainen, joka ei olisi hyväksynyt minkäänlaista asetta näköpiirissään. Siinä viimeisinä jonossa kuljimme ja rauhallisesti nainen mutisi: "En olisi koskaan uskonut, että pyssymiehen perässä kuljen ja vielä pappi vierellä."

Hämmästyksenäni hän oli sittenkin kaikkein kiinnostunein kuuntelemaan Suomen Lähetysseuran työntekijää, vaikka oli minulle siinä pyssyjonossa lähetystyötä arvostellut ankara.

Kannattaa lähteä vaeltelemaan erilaisten ihmisten seurassa.

RISTO AHTI
kirkkoherra
Ypjä

SATTUMUKSIA VOI LÄHETTÄÄ
SÄHKÖPOSTILLA
OS. MERJA.LAAKSAMO@AKILIITOT.FI.

Meidän kirkkomme ja kirkon ykseys

TOMI KARTTUNEN

TEOLOGISTEN ASIAIN SIHTEERI,
KIRKKOHALLITUKSEN ULKO-
ASIAIN OSASTO

Kirkkomme ykseyspyrkimysten suuret linjat ovat nyt yksissä kansissa. Kirkon ekumeeninen strategia julkaistiin tänä vuonna.

Meidän kirkko – ykseyttä etsivä yhteisö. Kirkon ekumeeninen strategia vuoteen 2015 ja siihen liittyvä toimintaympäristön kuvaus kertovat laajahkosti kirkkomme ekumeenisen työn perusteista ja viitoittavat tältä pohjalta tietä eteenpäin. Uusi tulokas täydentää koko kirkon strategiaa Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö tuomalla siihen selkeän ekumeenisen näkökulman.

Ekumenian käsite

Sanalla ”ekumenia” tarkoitetaan strategiassa – klassisesti – ”kirkkojen ja kristittyjen yhteispyrkimyksiä eli sellaisia tekoja, toimia ja asenteita, jotka edistävät kristittyjen välistä yhteyttä kaikkialla maailmassa”. Kyse ei ole siis vain jostain epämääräisestä suvaitsevaisuudesta tai ekumenian ja uskontodialogin sekoittamisesta.

Kristittyjen yhteistyön minimilähtökohdat määritellään Kirkkojen Maailmanneuvoston baasista mukaillen: ”... usko Kristukseen Jumalana ja Vapahatajana sekä Raamatun auktoriteetin ja kolminaisuusopin hyväksyminen.”

Missio

Tämä mielessä kirkon ekumeeninen perustehtävä eli missio ilmaistaan

näin: ”Ekumeeninen tehtävämme on rukoilla ja tehdä työtä, jotta kristityt ja kristilliset kirkot olisivat yksimielisiä uskossa, yhdessä viettäisivät ehtoollista, palvelisivat ihmisiä ja todistaisivat Kristuksesta.”

Ekumenian lähtökohta on hengellinen ja teologinen (vrt. Jh. 17:21, Ef. 4:4–6). Ykseys on lahja mutta myös tehtävä. ”Yksimielisyys uskossa” viittaa siihen, että pidämme tärkeänä, että uskon sisältö otetaan vakavasti – evankeliumin puhtauden ja totuudellisuuden tähden. Pyrimme keskinäistä ymmärrystä pitkäjänteisesti rakentaen saarnatuoli- ja ehtoollisyhteyteen, palvelemaan hätää kärsiviä lähimmäisiä ja todistamaan Kristuksesta. Siten ekumeeninen työ vahvistaa myös kirkon muita perustehtäviä, kuten lähetystä ja diakoniaa.

Visio

Tehtävnmäärittelyn pohjalta nousee

Tomi Karttunen esittelee kirkon ekumeenisen strategian, jonka ensimmäinen tavoite on kirkon näkyvä ykseys.

työnäky eli visio:

– Kirkon ekumeeninen toiminta on yhteyttä, todistusta ja palvelua.

– Kirkon jäsenet ovat tietoisia kuulumisestaan Kristuksen maailmanlaajaan kirkkoon ja pitävät ekumeniaa olennaisena osana kristillistä uskoa.

– Kirkon oppikeskustelut ja kirkon jäsenten arkinen toiminta tukevat toisiaan.

– Seurakuntalaiset pitävät maailmanlaajaa vastuuta lähimmäisistä ja koko luomakunnasta olennaisena osana kristityn elämää.

Ekumeniassa tarvitaan yhtäältä asiantuntemusta, kuten muillakin elämänalueilla. Toisaalta se on kaikkien kristittyjen asia ja kuuluu elämään yhtä lailla kuin sovussa elämään pyrkiminen muutenkin. Ekumeeninen kasvaminen kansainvälisyyteen merkitsee myös sen syvenevää ymmärtämistä, että vastuu lähimmäisistä ulottuu luomakuntaan asti – jo siitä syystä, että ihmisiä ja heidän elinolosuhteitaan ei voi oikein erottaa toisistaan.

Arvot

Visiota toteutettaessa pyritään noudattamaan neljää kirkon yhteisessäkin strategiassa mainittua arvoa: pyhän kunnioitus, totuudellisuus, vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus.

Pyhän kunnioitus viittaa siihen, että lähdetään liikkeelle uskosta kolmiyhenteeseen Jumalaan. Kunnioitus ja totuudellisuus ohjenuorana kunnioitetaan pyhyiden kaipausta myös muissa uskonnoissa ja pyritään rakentamaan siltaa tinkimättä omasta kristillisestä vakaumuksesta.

Kirkkomme ekumeenista toimintaa on usein luonnehdittu sanoilla ”olem-

IMAGESOURCE/SKOY

me sama kirkko kaikkiin suuntiin”. Tämä tarkoittaa johdonmukaista pitäytymistä jakamattoman kirkon apostoliseen uskonperintöön luterilaisesta tunnustuksesta käsin – ”reilusti suomalaisina luterilaisina”. Ekumeenisen luterilaisuuden pohjalta pyritään rakentamaan yhteyttä kaikkiin kirkkoihin ja kristittyihin. Eri ja erilaisten kirkkokuntien kanssa keskusteltaessa kuitenkin usein painottuvat hieman eri asiat. Perusajatuksena on siis se, että ollaan rehellisesti sitä mitä ollaan muita kunnioittaen ja totuudelliseen kohtaamiseen pyrkien. Molemmipuolista nöyrää itsetutkistelua ja katumustakin tarvitaan, jos haluamme päästä kirkkojen ja kristittyjen ykseyden tiellä eteenpäin.

Tavoitteet

Mission, vision ja arvojen pohjalta nousevat kuusi tavoitetta, joita pyritään konkretisoimaan eri toteutusympäristöissä kirkon keskushallinnosta hiippakuntiin, paikallisseurakuntiin, kirkollisiin järjestöihin ja yksittäisten kristittyjen elämään asti.

Ensimmäisenä tavoitteena on: *1. Tavoittelemme kirkon näkyvää ykseyttä.* Tavoitteen alakohdat kiteyttävät olennaisen kirkkomme ekumeenisen linjan teologisesta perustasta:

- Pyrimme kristittyjen yhteyden toteutumiseen jumalanpalveluksessa ja yhteisessä ehtoollisessa.

- Sitoudumme jakamattoman kristikunnan yhteiseen perintöön ja etsimme kristittyjen yhteyttä luterilaisen identiteettimme pohjalta.

- Tavoittelemme yksimielisyyttä uskon perustotuiksista kaikkien kristittyjen kanssa.

- Rukoilemme kristittyjen ja koko kirkon ykseyden puolesta.

- Toimimme yhteistyössä kaikkien Suomessa toimivien kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen kanssa.

Näkyvä ykseys ei merkitse täydellistä samanmuotoisuutta, mutta kylläkin sitä, että on saavutettu riittävä yhteisymmärrys uskon sisällöstä, niin että voidaan solmia ehtoollisyhteys ja tunnustaa toistemme virat. Olennaista on myös kirkkojen yhteydenpito tärkeistä asioista päätettäessä. Kyse on pyrkimyksestä ottaa kristillisen uskon totuus ja myös historiallisuus vakavasti sekä pyrkiä tältä pohjalta nöyrään toinen toisensa kohtaamiseen, jossa kumpikin yleensä oppii lisää sekä toisesta että itsestään. Emme siten pidä yhteistä ehtoollista niinkään välineenä kuin kannustavana tavoitteena ekumeenillä tiellä.

Pyrimme edistämään ykseyttä ja yhteyttä kaikkien Suomessa toimivien kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen kanssa, vaikka meitä lähimpänä ovatkin ne, jotka ”kirkkomme tavoin edustavat ja kunnioittavat jakamattoman kristikunnan yhteistä perintöä ja joilla on klassinen kristinuskon tulkinta ja sakramentaalinen kirkkokäsitys”. Pe-

ruslähtökohtana on trinitaarinen uskon ja rakkauden teologia. Tältä pohjalta nousevat myös muut tavoitteet: *2. Huolehdimme heikoimmista ja kannamme maailmanlaajaa vastuuta. 3. Edistämme ekumeenista ulottuvuutta kirkon ja sen jäsenten elämässä. 4. Vahvistamme kirkon jäsenyyden merkitystä maailmalla ja Suomessa. 5. Viemme viestiä ja keskustelemme avoimesti. 6. Uudistamme ekumeenisen toimintamme rakenteita.*

Kirkon toimintoja halutaan kehittää siten, että ne yhä enemmän edistäisivät ekumeniaa koko kirkossa, sen kaikilla tasoilla. Ekumenian kenttä elää muutoksen keskellä kaikkialla maailmassa. Uuden rakentaminen edellyttää myös sitä, että pyrimme laajentamaan mahdollisuuksia osallistua ekumeniaan kirkon kaikilla tasoilla ja annamme myös nuorten kantaa vastuuta.

Strategia ja taktiikka

Joissakin kommenttipuheenvuoroissa on arvioitu, että strategiassa ei olisi taruttu sellaisiin ongelmakohtiin kuin virkakysymys ja homoseksuaalisuus. Keskeisiä kysymyksiä ei ole haluttu kuitenkaan väistää. Asioiden käsitteilyn keskeinen edellytys on, että peruslinjat ovat selkeitä. Siinä mielessä on ollut strategisesti ensiarvoisen tärkeää, että kirkkomme ykseyspyrkimysten suuret linjat ovat nyt yksissä kansissa. Suuri strateginen kysymys on, mitä kohti lähivuosina suunnataan ja miltä pohjalta. Yksittäiskysymykset ovat strategiaa soveltavia taktisia probleemeja. Yksittäinen haaste voi olla kimurantti, mutta suuri suunnitelma voi silti edetä. ■

Ekumeeninen strategia sekä toimintaympäristön kuvaus löytyvät osoitteesta [HTTP://EVL.FI/EKUMEENINENSTRATEGIA](http://evl.fi/ekumeeninenstrategia).

Diakille kiitos

ANNE BELGHITI

SOSIONOMI-DIAKONIOPIKSELIJA
DIAK POHJOINEN

PIAN KOITTAAN hetki, jolloin on aika kiittää ja kumartaa, sulkea ovi perässään ja aukaista uusi. Opiskelu Diakonia-ammattikorkeakoulussa lähenee loppuaan ja innokas joukko vastavalmistuneita sosionomi-diakoneja ja sairaanhoitaja-diakonisoja lähtee kohti uusia haasteita. Tulevaisuutta suunniteltaessa mielessä pyörii ajatuksia siitä, mitä opinnoista on jäänyt käteen ja millaiset valmiudet olen sieltä mukaani saanut. Millaisin eväin kohtaan työelämän haasteet ja miten voisin itseäni myös jatkossa kehittää.

Kolme vuotta elämästä on mennyt todella nopeasti. On saanut kulkea kiinnittymättä mihinkään, harjoittelupaikasta seuraavaan, kurssista kurssiin ja luokasta toiseen.

Opiskelu Diakonia-ammattikorkeakoulussa on ollut täynnä asioita ja tapahtumia, jotka jäävät elämään muistoihini. Aika on ollut uuden oppimista ja vanhan sisäistämistä, uuteen orientoitumista ja vanhasta luopumista, tunteja koneen ääressä purkki popcornia kainalossa kirjoittamassa esseitä kuin jännittävimpiäkin dekkareita.

Olen saanut jakaa yhteisiä kokemuksia ja tuntemuksia muiden opiskelijoiden kanssa, suuria tunteita, aikaa nauraa ja itkeä. Opiskelu on ollut värikästä kuin taiteilijan paletti, jolle hän on tyhjentänyt värituubinsa. Mukaan on mahtunut niin ilon ja onnistumisen kirkkaita värejä kuin epäonnistumisen ja pettymyksen tummia sä-

vyjäkin. Välillä olemme edenneet rauhallisesti ja taiseisesti, toisinaan taas kuin vuoristoradalla, vauhdilla ylös ja alas.

OMALTA OSALTAAN

ammattillisen kasvuni tukijoina ovat olleet diakonia-alan ammattilaiset tutoritunteineen ja liiton toiminta, jossa mukana olemalla olen kiinnittynyt paremmin diakoniatyöhön. Olen rakentanut uutta ammatti-identiteettiäni pala palata, kerros kerrokselta, ja vähitellen minusta alkaa tuntua siltä, että rakennelma on valmis käyttöön otettavaksi.

On tullut aika katsoa elämässä eteenpäin, ryhtyä suunnittelemaan tulevaa, aukaista uusia ovia ja löytää paikka, jonne kiinnittyä. Diakonia-ammattikorkeakoululle en varmaankaan sano hyvästi, vaan näkemiin. Riippumatta siitä, missä tulen työskentelemään, kaipaa ammatti-identiteetin rakennelmani runsaasti parannuksia, korjauksia ja muutoksia, joita voin tulla tänne tekemään. Opinahjolla on runsaasti tarjottavaa vielä jatkossakin. Diakonia-ammattikorkeakoulu tarjoaa mahdollisuuden jatko-opintoihin, syventäviin koulutuksiin ja lyhyempiin kursseihin, joiden puitteissa tulen varmasti vielä palamaan.

Enkeleitä matkallenne.

TANJA HEIKKINEN

Pieni pala rakkautta Tansanian orvoille

SARI LEHTELÄ

TIEDOTTAJA, SUOMEN LÄHETYSSEURA

”Kärsimys on erilaista eri paikoissa, mutta yhtä totta”, sanoo Leena Mgaya, jonka työhön Tansaniassa kuului mm. orpolapsityötä.

KÖYHYTTÄ, SAIRAUTTA, näköalattomuutta, hylättyjä lapsia.

Mistä diakoniatyöntekijä saa voimaa työhönsä Tansaniassa, jonka väestöstä lähes 60 prosenttia elää köyhyydessä?

”Kun yhdelle orpolapselle löytyy koti, se on iso ilo ja muutos parem-

paan lapsen elämässä. Tai kun yhteisö ryhtyy yhdessä huolehtimaan kylän orvoista lapsista. Tai kun lapselle löytyy yksikin lähimmäinen. Nämä ovat työn helmihetkiä.”

Diakonissa Leena Mgaya toimi Suomen Lähetysseuran työssä Tansaniassa vuosina 2004–2008. Hänen työhönsä Tansanian evankelislute-

SARI LEHTELÄ

Leena ja Gerson Mgaya sekä marraskuussa vuoden täyttävä tytär Naomi asuvat Joensuussa. Gersonin tavoitteena on saada teologinen väitöskirjansa valmiiksi noin kolmen vuoden päästä. Sitten perhe muuttaa takaisin Tansaniaan. Mungu Akipenda, jos Jumala suo.

Ilembulan sairaalan orpokodin hoitajat eli matat iloitsevat yhdessä Leena Mgyan kanssa uudesta pesukoneesta. Orpokoti paloi 2005, ja se rakennettiin ja kalustettiin suomalaisten tuella uudelleen.

rilaisen kirkon eteläisessä hiippakunnassa kuului diakonian kehittämistä seurakunnissa, orpolapsityötä ja yleistä diakoniatyötä.

Harvat pääsevät orpokotiin

Orpoja on Tansaniassa Leena Mgyan mukaan paljon muun muassa aidsin vuoksi. Hylättyjä pikkulapsia saattaa löytyä esimerkiksi roskasäiliöistä. Usein orvot jäävät kotinsa lähelle sukulaisille asumaan, mutta heille ei ole erikseen nimetty huoltajaa.

Yhdessä paikallisten työtovereidensa kanssa Leena Mgya etsi mahdollisuuksia parantaa orpolapsien elämäntilanteita, löytää lapsille koti tai huoltaja.

Vain harvat pääsevät Lähetyseuran tukemiin, Tansanian evankelisuterilaisen kirkon eteläisen hiippakunnan ylläpitämiin orpokoteihin Mafingaan

tai Ilembulaan. Näissä kodeissa on paikkoja 30 - 40 lapselle.

"Näihin päässeitä lapsia sanotaankin onnellisiksi orvoiksi. Moni heistä on pikkuvauvana jätetty orpokodin eteen eikä läheisistä ole tietoaakaan."

Kärsimystä ei voi verrata

Ulkopuolisesta tuntuu vaikealta käsittää, että joku voi säilyttää uskonsa ja ilonsa ympäristössä, jossa ihmisen henki ei näytä paljon painavan. Vai onko se missään helppoa?

Leena Mgya pyyhkii silmiään, kun hän miettii työtään Tansaniassa.

"Kyllä koin, että Jumalan rakkaus kantaa ja hyvistä käänteistä saa voimaa. Kohtasin aina yhden ihmisen kerrallaan."

"Sekin auttoi jaksamaan, että iltaisin uskoin kaikki tapaamani ihmiset Taivaan Isän käteen. He eivät olleet mi-

nun varassani, minä voin antaa vain pienen palan apua."

Leena Mgya sanoo, ettei ihmisten kokemusta kärsimyksestä voi verrata. Kärsimys on erilaista eri paikoissa, mutta yhtä totta. Ennen Tansaniaa hän ehti työskennellä muutaman vuoden eläkeläisten parissa Joensuussa, Rantakylän seurakunnassa.

"Suomalaisen yksinäisen vanhuksen hylätyksi tulemisen kipu on todella suuri."

Leena Mgyan mielestä diakonia-työntekijän kuuluu olla siellä, missä kärsivä ihminen tarvitsee apua, lähellä tai kaukana. Työn haasteet vaihtelevat, mutta ydin on joka puolella sama: Kristuksen rakkaus vie palvelemaan ja rakastamaan ihmisiä. ■

LUE LISÄÄ: WWW.MISSION.FI/KUMMI-LAPSITOIMINTA

A-lomien monipuolisessa lomatarjonnassa on valinnanvaraa

Ohjattuihin lomiin voi hakea lomatukea, jota myönnetään RAY-avustuksesta. Vuoden 2010 lomat julkaistaan A-lomien verkkosivuilla tammikuussa.

Kuntoremonttilomalla edistetään työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Kuntoremonttilomaan kuuluu seurantajakso, terveystreffit.

Tsemppiloma on työuupumusta ennaltaehkäisevä ohjattu kurssi. Tsemppilomat järjestetään Ikaalisten kylpylässä.

Perhelomalla koko perhe nauttii yhteisestä ajasta, täysihoidosta ja monipuolisesta ohjelmasta. Tarjolla on kolme lomavaihtoehtoa: perinteiset perhelomat, pikkulapsiperheiden lomat ja kouluikäisten lapsiperheiden lomat.

A-lomat vuokraa lomaosakkeita ja mökkejä Vierumäeltä, Himokselta, Leviltä, Rukalta, Jerisjärveltä, Tahkolta, Punkaharjulta, Vuokatista ja Tammisaaresta. Katso vapaat viikot A-lomien verkkosivujen varauskalenterista.

INTERVAC-lomapalvelussa vaihdetaan asuntoja loman ajaksi kotimaassa tai ulkomailla.

A-lomien kautta saa jäsenalennusta kotimaan hostelleissa ja kansainvälisen hostellikortin jäsenhintaan. A-lomien verkkosivuilta löytyy myös lomatarjouksia akavalaisille kylpylöihin ja hotelleihin.

Akava-järjestöjen Lomayhdistys - A-lomat ry
Ratamestarinkatu 11
00520 HELSINKI
puh. 020 111 2770
info@a-lomat.fi
www.a-lomat.fi
www.intervac.com

Kirkon missio moniarvoisessa yhteiskunnassa

TIMO TAVAST

TT, KAPPALAINEN, LEMPÄÄLÄN SEURAKUNTA

Luterilainen sisarkirkkomme Evangelical Lutheran Church in America (ELCA) painii haasteiden kanssa, jotka kuulostavat suomalaisenkin korvaan sangen tutuilta.

MITÄ ON elää yhteiskunnassa, jossa kristillinen yhtenäiskulttuuri on jo ajat sitten taakse jäänyttä elämää? Mikä on kirkon missio pluralistisessa monien arvojen ja uskontojen maailmassa? Miten olla uskollinen kirkon apostolisuudelle ja toteuttaa apostolien saamaa lähetystehtävää postmodernin ajan keskellä?

Joskus on tarpeen astua ulos omista tutuista ympyröistä ja katsoa Kristuk-

sen kirkon haasteita kauempaa, suomalaisen perinteen ulkopuolelta käsin. Sain tähän tilaisuuden matkatessani kirkkomme lähettämänä stipendiaattina puolivuotiskaudeksi Gettysburgiin ELCA:n pappisseminaariin. Paikallisena jatko-opiskelijana ja toisaalta vierailevana post-doctoral-tutkijana ja luennoitsijana pääsin kurkistamaan sisältäpäin, millaiset tuulet puhaltavat Yhdysvaltain suurimman luterilaisen kirkon teologikoulutuksessa tänään.

Amerikkalainen autonperä tarroineen monikulttuurisuuden ja moniuskontoisuuden ilmentymänä.

Samalla sain osallistua Tampereen ystävyshiippakunnan *Delaware-Maryland Synodin* elämänsykkeeseen vieraillessani saarnaamassa lukuisissa paikallisseurakunnissa ja kohdatessani hiippakunnan johtoa työnsä äärellä.

Kevään kokemus ei jättänyt suomalaista pappia ja teologia kylmäksi – päinvastoin. Yhdeksi polttavaksi kysymykseksi nousi kirkon mission uusi suunta, jota ELCA etsii moniarvoisen postmodernin kulttuurikontekstinsa keskellä. Suomalaisen kirkollisen historian ja toiminnan omaleimaisista piirteistä huolimatta kirkkomme kohdattavana on hyvin pitkälti sama haaste: miten suunnata sekä kirkon läheystyä että seurakuntien kotimaantöitä niin, että apostolinen lähetystehtävä ja itse kirkon missionaarinen olemus voisivat toteutua koko laajuudessaan? Vastausta etsiessämme on hyödyksi, jos rohkenemme arvioida sisarkirkkomme tekemiä linjauksia ja peilata niitä oman kirkkomme tilanteeseen.

Amerikkalainen moniarvoinen yhteiskunta

Islamilaiselle maailmalle suunnatussa ja paljon huomiota herättäneessä Kairon puheessaan presidentti *Obama* totesi kesäkuun alussa 2009: ”Älköön olko mitään epäilystä: Islam on osa Amerikkaa.” Rohkein vedoin hän pyrki muutenkin vakuuttamaan kuulijansa siitä, että amerikkalaisuus ja islam eivät ole vastakohtia tai kilpailijoita eikä USA ole sitoutunut vain yhden uskonnon, kristinuskon, arvoihin. Presidentin viestiä voi aiheesta tulkita niin, että maailma on muuttunut ja amerikkalaisuus sen mukana. Moniarvoisuus ja moniuskontoisuus ovat tosiasioita myös Yhdysvalloissa – näin siitä huolimatta, että protestanttinen kristillinen usko on perinteisesti määrittänyt amerikkalaisuutta ja tahdittanut poliittistakin elämää kirkon ja valtion erosta huolimatta.

Vaikka Obaman puheessa oli toki mukana ripaus islamilaisen maailman

kosiskelua, kuvastavat linjaukset samalla varsin totuudenmukaisesti nykypäivän amerikkalaisuutta ja myös luterilaisen kirkon muuttunutta toimintaympäristöä.

Uskontojen ja arvojen moninaisuus on entistäkin voimakkaammassa kasvussa. Laajan juutalais- ja islamilaisväestön lisäksi maata kansoittavat mm. miljoonat maahanmuuttajat, joiden juuret ovat katolisessa Latinalaisessa Amerikassa. Toisaalla kannatustaan lisäävät konservatiiviset evankelikaalit sekä kasvava uskonnoista vieraantuneiden amerikkalaisten joukko.

Tässä murroksessa ns. *mainline Protestantism* eli maltilliset, keskitietä kulkevat protestanttiset kirkkokunnat ovat kadottamassa asemaansa USA:n uskonnollisena valtaryhmittymänä. Tämä näkyy myös ELCA:ssa. Luterilaisen kirkon jäsenmäärä on selvässä laskussa. Pieniä seurakuntia joudutaan lakkauttamaan tai yhdistämään isompiin. Kirkkokunnan ääni ei tahdo tulla kuulluksi yhteiskunnallisessa keskustelussa eikä myöskään ihmisiä uskonyhteyteen kutsuttaessa. Kuulos- taako tutulta?

Missionsa kadottanut kirkko?

Rohkenen väittää, että eräät ELCA:n piirissä vaikuttavat teologiset suuntaukset ovat olleet johtamassa kirkkoa harhapoluille sen etsiessä missiolleen suuntaa kaiken muutoksen keskellä. Nostan esille muutaman esimerkin, jotka olivat selvästi nähtävissä sekä luterilaisessa pappiskoulutuksessa Gettysburgin seminaarissa että kirkon teologisessa työskentelyssä.

Yhtenä vastauksena uskonnolliseen pluralismiin on amerikkalaisessa keskustelussa esitetty äärimmilleen viety inklusiivinen tulkintamalli. Sen perusideana on näkemys siitä, että myös eikristilliset uskonnot kantavat (tiedostamattaan) mukanaan Jumalan ilmoitusta, pelastavaa Kristusta ja Pyhän Hengen työtä.

Mallin mukaan kirkko universaali- na pelastettujen joukkona ja näkymättömänä hengellisenä todellisuutena pitää jo sisällään uskontokunnasta riippumatta kaikki, jotka harjoittavat omaa uskontoaan vilpittömästi totuutta etsien. En suinkaan väitä, että tällai-

Timo Tavast (vas.) Lutheran Theological Seminarystä valmistuneen ystävänsä kanssa.

nen ajattelu olisi saavuttanut ELCA:n seurakuntapapiston piirissä vallitsevan aseman – puhumattakaan siitä, että keskivertoseurakuntalaiset olisivat sen yleisesti omaksuneet. Kirkon teologien ja tulevia pappeja kouluttavien professorien joukosta tämän tulkintamallin edustajia kuitenkin löytyy – myös Gettysburgista.

Seminaarin systemaattisen teologian opetus oli mm. typistymässä uskontoja vertailevaksi oppiaineeksi *Comparative Theology*. Sen metodisena lähtökohtana on näkemys uskontojen välisestä dialogista prosessina, johon käydään kyllä kristillisestä identiteetistä tietoisena, mutta jossa valikoidut elementit kirkon uskosta voidaan haluttaessa tulkita uudelleen ei-kristillisen dialogikumppanin uskonperinnön avulla, ilmoitustotuutta kristinuskon ulkopuolelta ammentaen.

Motivaatio kirkon lähetystä kohtaan ja käsitys sen sisällöstä tuntui olevan varsin ohutta siellä, missä osallisuus Kristuksen tuomaan pelastukseen ymmärrettiin tapahtuvan automaattisesti kaikkien uskontojen välityksellä ja missä ilmoituskäsitykseksi oli omaksuttu uskomus erityisestä ilmoituksesta myös ei-kristillisten uskontojen kautta.

Kirkon mission diakoninen ja sosiaalieleellinen ulottuvuus saatettiin toki nähdä edelleen merkittävänä, mutta kääntymiseen ja kasteeseen tähtäävä kristillinen todistus kolmiyhteisen Jumalan pelastusteosta oli ”siivottu” tarpeettomana pois tästä lähetysnäystä. ”Pelastus on jo kaikkien ulottuvilla, kunhan ihmiset ovat tosissaan oman uskonnollisuutensa kanssa – miksi siis enää julistaa evankeliumia ja kutsua näkyvän kristillisen kirkon uskonyhteys?” Siinä logiikka, jota kukaan ei oikein tohdi lausua ääneen, mutta joka silti nakertaa ELCA:n ja ehkä monien muidenkin protestanttisten kirkkojen lähetystä sillä, missä pluralismiin on ideologiana joko suostuttu tai siihen on tyydytty vastaamaan radi-

Kirkko pilvenpiirtäjän varjossa.

kaalin inklusiivisen lähestymistavan keinoin.

Syylisyyden sammuttama lähetys

Toinen esimerkki koskettaa kristillisen kirkon suhdetta juutalaisuuteen ja toisaalta Amerikan alkuperäiskansoihin, joita heitäkin kristitty valtaväestö on historian saatossa sortanut. Varsinkin juutalaisten, mutta myös intiaaniuskontojen edustajien kohdalla ELCA näyttää päätyneen siihen, ettei evan-

lioivaa lähetystyötä enää sovi tehdä. Taustalla on teologisesti erilaisia syitä, mutta samalla myös yhdistävä lähtökohta, kirkon kokemus syylisyys.

Juutalaisuuteen liittyvä teologinen erityiskysymys käsittelee luonnollisesti juutalaisten osaa Jumalan valittuna kansana: onko perusteltua ajatella, että Israel on valittu kansa myös siinä merkityksessä, ettei juutalaisten tarvitse kääntyä nykyisestä uskostaan ja tunnustaa ylösnoussutta Kristusta Vapahatajaksi päästäkseen osalliseksi pelas-

tuksesta? *Paavali* ei tällaista pelastusopillista johtopäätöstä tehnyt, vaikka säilyttikin ajatuksen Israelin kansan pysyvistä valinnasta ja erityisestä tehtävästä Jumalan pelastussuunnitelmasa.

Monien ELCA:n teologien ajatuksissa Kristuksen kirkko ja nykyjuutalaisuus ovat kaksi rinnakkaista Jumalan tekemää liittoa ja pelastustietä, toinen meille pakanoille tarkoitettu, toinen juutalaisille. Tällainen tulkinta on ymmärrettävästi Amerikan luterilaisille sangen houkutteleva, sillä sen omaksuminen vapauttaa kirkon kiusallisesta tehtävästä, evankeliumin julistamisesta juutalaisille. Holokaustin jälkeisessä ajassa tämä tehtävä ei ole millekään kirkolle helppo, mutta erityisen vaikea se on meille *Lutherin* seuraajille, joilla on oikeastikin paljon hävettävää. Oppi-isämme törkeän juutalaisvastaiset kirjoitukset sekä monien natsi-Saksan luterilaisten avoin antisemitismi huutavat yhä maasta.

Ongelmallista on kuitenkin se, jos Paavalin ajattelusta poispoikennut teologia ja aito eettinen velvoitus hyvittää menneiden luterilaisten syntejä liitetään toisiinsa, kuten ELCA:ssa näyttää tapahtuneen. Kahden rinnakkaisen liiton teologia ja tulkinta juutalaisuudesta omana pelastustienään Kristuksen kirkon rinnalla on otettu välineeksi, jolla eettistä ongelmaa, kristittyjen juutalaisvastaisuuden historiaa, nyt hyvitetään. Kytkökseen liittyy saumatomasti myös juutalaislähetysten alarajo: rukattu pelastusopillinen käsitys nykyjuutalaisuudesta perustelee luopumista lähetyksestä, mikä puolestaan palvelee yhdessä uuden teologian kanssa kirkon syyllisyysongelman hoitamista.

Pestävää kirkon synneissä todella riittää, mutta samalla voi kysyä, onko ELCA päästänyt lapsen menemään pesuveden mukana. Luterilaisen kirkon on toki osoitettava, että se arvostaa juutalaisuutta ja katuu kristikunnan synkkää historiaa, mutta vähin-

tään oman kirkkomme on syytä käyttää tähän tarkoitukseen muita keinoja kuin ELCA. Väittäisin, että kirkon suurinta rakkauden lahjaa Jumalan valitulle kansalle on juuri apostolinen todistus ylösnouseksesta Messiaasta ja lupausten täyttymyksestä – kunhan samalla tunnustetaan kaikki se vääryys, mitä juutalaiskansalle on historian saatossa tehty.

Yhdysvaltain luterilaiset ovat olleet katumuksen tiellä myös suhteessaan Pohjois-Amerikan alkuperäiskansoihin. Tämä on sinänsä oikein ja tarpeellista – onhan intiaaniheimojen elämänellytysten riisto häpeällinen osa Amerikan historiaa. Syyllisyyden kokemuksen ongelmallinen puoli on kuitenkin siinä, etteivät ELCA:n kaltaiset kirkot uskalla haastaa alkuperäiskansojen uskonnollisuutta ja tehdä juuri muuta kuin sosiaalista auttamistyötä intiaanien parissa.

Intiaanikulttuurin ja -identiteetin varjeleminen ja kristillisen sanoman välittäminen on koettu jännitteisinä, ellei peräti toisensa poisulkevinä asioina. Asetelman äärellä uskaltaudun kysymään: Onko todella niin, että menneiden sukupolvien kyvyttömyys kontekstualisoida evankeliumi alkuperäiskansojen elämänmuotoon pitää paikata luopumalla osasta kirkon missiota? Ovatko alkuperäiskansojen uskonnot – tai niiden uuspukeutuneet nykyversiot – sellaisia kulttuurisia pyhäinjäännöksiä, ettei kirkon lähetystä saa enää ulottaa koko laajuudessaan niiden pariin?

Kysymykset eivät ole helppoja länsimaiselle valkoiselle kristikunnalle. Silti kirkon tulisi uskaltaa valita se vaikeampi tie: kokonaisvaltaiseen lähetysnäkyyn tulee yhä tänään sisältyä sekä julistuksen että palvelun ulottuvuudet ja vielä sillä tavoin aidosti kontekstualisoituina, että Jumalan luomislahjana annettu kulttuurinen rikkaus ja omailemisyys voivat evankeliumin kohtaamisen jälkeenkin säilyä.

Kotimaasta lähetyskenttä

Positiivinenkin esimerkki ELCA:n työstä toki löytyy. Kirkko perusti jo kaiseen hiippakuntaan eräänlaisen lähetyssehteerin toimen piispan avuksi. Näiden piispan assistenttien tehtävämikseessä esiintyvä *mission*-sana saat- taan johtaa ajatukset kirkon lähetysseen ulkomailla, mutta tästä ei kuitenkaan ole kyse.

Lähetyssehteerien nimenomaisena tehtävänä on vastata kotimaassa kohdattaviin jäsenkadon haasteisiin. Yhtäältä täytyy siis sanoa, että ELCA:n hiippakuntahallinnosta puuttuu yhä kirkon ulkolähetysten ammattiosaaminen, minkä meillä tuovat tullessaan hiippakuntien lähetyssehteerit. Toisaalta ELCA on keskittynyt kasvavalla teholla ihmisten tavoittamiseen kotimaassa, mikä sekin kuuluu kirkon missioon. Seurakuntia pyritään tukemaan sellaisten työmuotojen kehittämässä, jotka kutsuvat erityisesti kristillisiin kirkkoihin kuulumattomia ja uskontokuntiin sitoutumattomia ihmisiä seurakuntien elämään ja kirkon uskonyhteyteen. Myös uusien seurakuntien perustamiseen tähtäviä ohjelmia on laitettu liikkeelle hiippakunnallisten lähetyssehteerien tuella.

Kaikki tämä kertoo siitä, että ELCA ei ole halunnut jäädä paikalleen tilanteessa, jossa kirkon jäsenmäärä on laskussa ja seurakuntia kuolee. Kirkon mission painopisteeksi on valittu yksiselitteisesti kotimaan kenttä. Tämä vie ehkä huomiota ja resursseja ulkolähetykseltä, mikä on toki ongelmallista, mutta toisaalta voi sanoa: ELCA on herännyt vastuuseen luterilaisen kirkon tulevaisuudesta maallistuvassa Amerikassa. Olisikohan myös meillä aika lopettaa niin kirkosta vieraantumisen voivottelu kuin vähättelykin ja käydä kehittämään kirkon omaa, luterilaisesta teologiasta nousevaa tavoittavaa työtä? Tehtävän ”ulkoistaminen” herätysliikkeille tai satunnaisille innokkaille seurakuntalaisille ei ratkaisuksi riitä. ■

”Kanttorien erikoiset”

Jyväskylän kanttorit perustivat maailmanmusiikkiyhtyeen

JYVÄSKYLÄN KANTTORI
Petri Lintunen kiinnostui vuosien mittaan siinä määrin toisten kulttuurien musisoinnista, että otti yhteyttä Sanna Salmiseen, joka oli herättänyt Jyväskylässäkin huomiota Ruamjai –kuoron johtajana (Ruamjai valittiin YLE:n vuoden nuorisokuoroksi 2009) sekä pedagogina ja monen instrumentin taitajana. ”Oli helppo homma tartuttaa innostus myös muihin Jyväskylän kanttoreihin Sannan suostumuksen jälkeen”, kertoo Petri.

Sanna Salmisella oli jo kokemusta etnomusiikista, sillä hän oli elänyt monien kulttuurien parissa (pisimpään Thaimaassa). Näin oli tarjolla kanttorilta puuttuvaa asiantuntemusta ja eksoottista maustetta yhteiseen työskentelyyn. Petri tunnustaa, että Sannan merkitys maailmanmusiikkiyhtyeen aloituksessa oli ratkaiseva. Kanttorit lähtivät rohkeasti purjehtimaan tuntemattomille vesille.

Työpajoissa soittimet tutuiksi

Sanna Salminen suunnitteli sarjan työpajoja, jossa mustien ja valkoisten kokeilevien ystävät saivat käsiinsä toinen toistaan oudompia soittimia. Tosin tuttuakin soittimia soitettiin, onneksi. Uppo-outoihin soittimiin tarttuminen ja soittimien vaihtaminen kappaleesta toiseen siirryttäessä oli urkuparven virtuoosille uusi kokemus.

Yhtyeen ohjelmistoksi Sanna valitsi pääasiassa virsikirjamme virsiä ja soitti niitä kunkin sävelmän alkuperämaan tyyliin. Näistä virsistä lähdettiin liikkeelle:

SAKARI VILPPONEN

Jyväskylän kirkkopäivillä maailmanmusiikkiyhtye esiintyi yhdessä Ruamjai-kuoron kanssa ja rumpuryhmä Caru – kolme kanttoria ja rummut – soitti Senegalilaisen messun.

- 515 ja 177 (arabivaikutteet ja juutalainen klezmerityyli)
- 447 (keskiaikainen tyyli Piaa Cantiones)
- 501 (Etelä-Afrikka)
- 516 (afroamerikkalainen spirituaali, mukana runsaasti eri soittimia).

Thaimusiikkia Tuomaslauluista

Thaimusiikin taitajana Sanna etsi virsikirjasta siihen tyyliin taipuvaa sävel-

mää kuitenkin löytämättä. Onneksi Tuomaslauluista (TL 64) löytyi thaimaalainen sävelmä Tie.

Ensiesiintyminen koitti huhtikuussa, jolloin järjestettiin Kaiken kansan veisuut. Toistakymmentä erilaista virttä laulettiin osin maailmanmusiikkiyhtyeen säestyksellä ja osin perinteisemmällä mausteilla sävytettyinä. Kaiken kansan veisuita edelsi yhtyeen ”kenraaliharjoitus”: koulujen 5-luokkalaisten virsilaulutilaisuus, jossa yh-

tye näytti koululaisille virren moninaiset musiikilliset mahdollisuudet.

Jyväskylän kirkkopäivillä yhtye esiintyi yhdessä Ruamjai-kuoron kanssa ja rumpuryhmä Caru – kolme kanttoria ja rummut – soitti Senegalilaisen messun.

”Aika hyvin on alkuun päästy”, toteaa Petri Lintunen.

SAKARI VILPPONEN

ELISA LAMPINEN

Tuunataan

Kuvassa on kirpputorilta 50 sentillä ostettu t-paita, joka sai uuden alun luonani. Paita oli tylsän musta, joten painoin kangasväreillä tekstiä selkäpuolelle ja ompelin ompelukoneella kaksi kukan kuvaa. Paita on ollut kovassa käytössä.

ELISA LAMPINEN
Jyväskylä

Lehden lukijat voivat lähettää ekologista ajattelua ja käytäntöä edistävälle tuunauspalstalle kuvan kera omia tuunausideoita. Kuinka tehdä vanhasta tai vähän käytetystä uutta – ja jakaa tieto myös toisille lukijoille, tarvittaessa ohjeiden kera. Ideoita voi lähettää osoitteella merja.laaksamo@akiliitot.fi.

Gospel-lattareita ohjaava nuori pappi Piialiina Ristolainen:

”Rukous voi pukeutua myös tanssin muotoon”

TUULA-MARIA AHONEN

VAPAA TOIMITTAJA, SOSIAALI-
PSYKOLOGI, HELSINKI

Piialiina Ristolainen aloitti tanssiharrastuksen jo ala-asteella. Rippikoulussa syntyi halu ryhtyä papiksi. Nyt papin työssään Ristolainen voi yhdistää rakkaan harrastuksensa ja työnsä.

– Viekkä minut tuonne, Ristolainen pyysi vanhemmiltaan, kun näki kilpatanssi-ilmoituksen. Kilpatanssi alkoi viedä yhä enemmän mukanaan. Yläasteella Ristolainen harjoitteli jo viisi kertaa viikossa ja Mäkelänrinteen urheilulukiossa 12–13 kertaa.

– Elämä alkoi olla liikaa suorittamista, tuntui, että ihmisarvoni määrytyi sen mukaan, kuinka hyvin pärjäsini kilpailuissa, Ristolainen kertoo.

– Rippikoulu oli kaiken tämän kes-

kellä ihana suvanto. Siellä tunsin, että minulla on ihmisarvo riippumatta suorituksistani.

– Oli ihana tunne, kun tulin kohdatuksi omana itsenäni, että kelpaan omana itsenäni, että olen rakastettu. Halusin viedä tätä tunnetta eteenpäin ja päätin ryhtyä papiksi.

Mutta tanssi jatkui edelleen Ristolaisen elämässä ja ylioppilaaksi päästyään hän mietti tanssia elämänurana. Vanhemmat neuvoivat häntä elämään

kuten tanssija, ja vuoden itsetutkiskelun jälkeen Ristolainen huomasi, että teologia kiinnostaa häntä tanssia enemmän.

– Tunnen nyt olevani omalla paikallani. Kiva nähdä, että Jumalan suunnitelma minua varten oli selkeä, vaikka prosessi olikin pitkä, Ristolainen hymyilee. Hänet vihittiin papiksi kesällä 2008, ja hän on ollut töissä Kansan Raamattuseurassa nyt kolme vuotta vastaamassa valtakunnallisesta nuoriso- ja rippikoulutyöstä.

Liike, uusi hengellisyiden väylä

Vuosi sitten Ristolainen löysi yhteistyön Tampereen NNKY:n kehittämän gospel-lattarien vetäjien kanssa.

Gospel-lattarit on kaikenikäisille, naisille ja miehille tarkoitettua tanssia, joka alkaa rukouksella ja loppuu rukoukseen. Musiikki on oikeita lattareita, mutta sanoitus on hengellistä.

Ristolainen kehittää gospel-lattareihin helppoja askelkuvioita ja pitää ohjaajakoulutuksia.

– Mahtavaa, gospel-lattarit on paikka, missä voi olla oma itsensä, osanottajat kommentoivat.

– Tampereella on pidetty lattarimesuja, missä virret on sovitettu lattareiksi. Tanssia on käytetty esimerkiksi synnintunnustuksessa tai kiitosrukouksessa, Ristolainen kertoo.

– Silloin kun sanoja on vaikeata löytää, tanssinliike voi auttaa ilmaisua. Kun keho on auki ja aktiivinen, tämä luo myös enemmän kanavia vastaanottamiseen.

– Gospel-lattarit luovat rikkautta omaankin hengelliseen elämään. Jos joskus olen levoton, liike auttaa keskittymään.

Jumalan käsinä maailmassa

– Koen, että olen Jumalan käsinä maailmassa, Ristolainen kertoo omasta papin kutsumuksestaan. – Haluan nähdä ja kuulla, kohdata ihmisiä, olla läs-

nä.

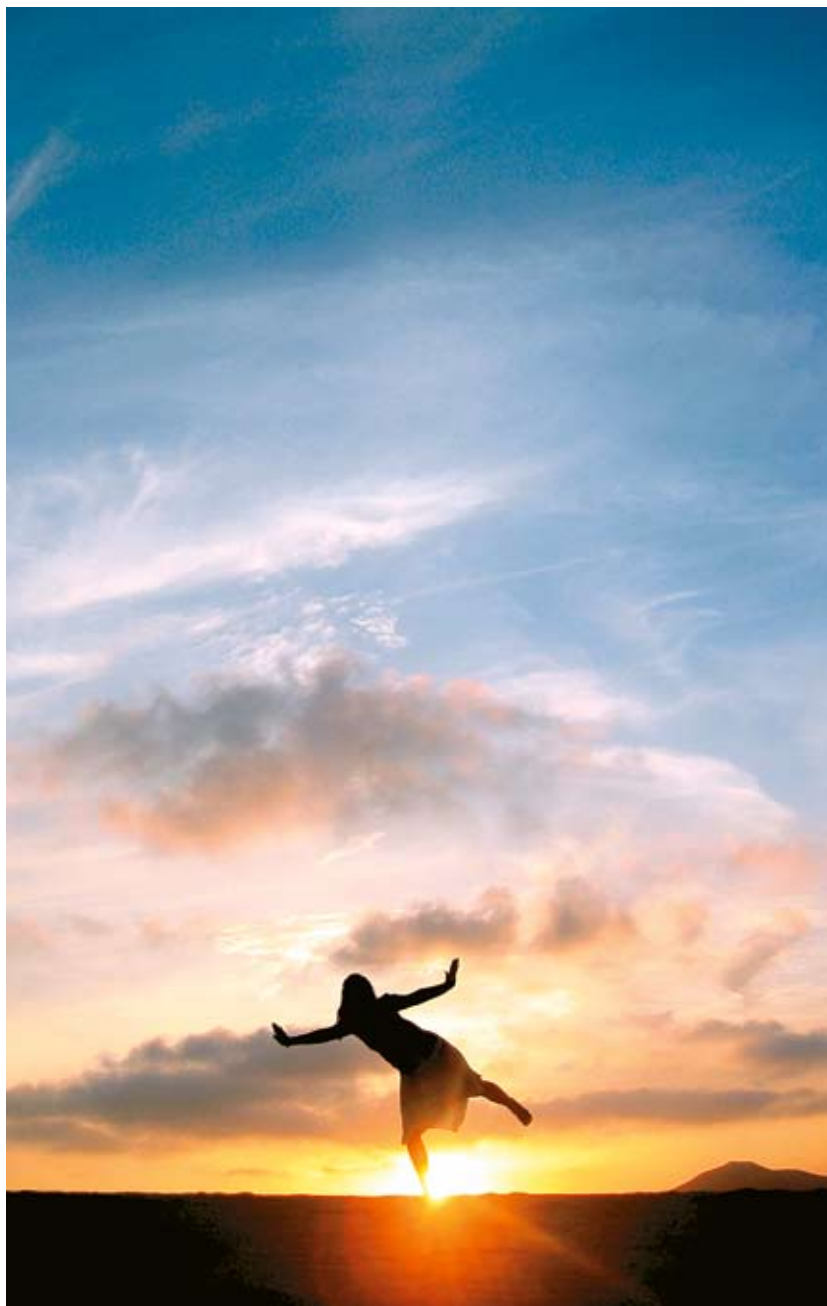
– Jumala on luonut kaksi sukupuolta, ja meillä on lupa olla täysillä nainen ja mies.

– Olen itse hyvin herkkä ihminen, itken helposti, ja pelkäsin vähän etukäteen kirkollisia toimituksia. Mutta olen huomannut, että papin rooli ja

tehtävä kantavat ja minähän olen toimituksissa muita palvelemassa.

– Minun ei tarvitse olla täydellinen, minunkin lahjoillani voi palvella Jumalaa ja ihmisiä.

– Jumalan todellisuudessa kuitenkin asiat ovat hyvin, minun ei tarvitse enkä minä voi ymmärtää kaikkea. ■

"Kunhan ette kosiskele!"

KAISA-LEENA HARJUNMAA-HANNIKAINEN

KANTTORI, TAPIOLAN SEURAKUNTA

KATSELLESSANI TYYNTÄ järven pintaa ja levollista, kiihкотonta syysmaisemaa, mietin, mikä tässä elämässä on pyhää. Pyhyiden pohdinta ei jätä minua rauhaan.

Ponnisteltuani mökin lämmittämisen ja verkkojen noston kanssa ja kastauduttuani hyisessä järvivedessä ruumis levänneenä nautin siitä tunteesta, minkä voi saavuttaa vain vaivannäön jälkeen. Tunne on samankaltainen silloin, kun olen saanut esittää teoksen, jota olen harjoitellut monta kuukautta. Mieli on paljas ja kiittolinen.

Vaivannäkö ei ole muodikasta, eikä siitä palkita. Olenko kuitenkaan saanut mitään arvokasta ilman vaivannäköä? Kaikki kestävä on jättänyt minuun jäljen, usein aivan fyysisenkin ponnistuksen kautta.

Kaipuu pyhyiden äärelle lienee ihmiseen sisäänrakennettu, kaikki eivät vaan sanoita sitä samoin. Pyhä tarkoittaa rajattua, erotettua, arvostettua. Sen äärelle pääseminen saattaa vaatia vaivannäköä, vaikka onkin lahjaa ja mysteeri. Uskoakseni kirkon olemassaolon peruskysymyksiä on se, miten vakavasti kirkko ottaa ihmisen kaipuun pyhyteen (siis erotettuun, rajattuun), miten se uskaltaa pitää kiinni itsestään.

Millainen on jumalanpalvelus ja millaista on musiikki, joka vie ihmisen pyhyiden äärelle? Nämä kysymykset ovat työni peruskysymyksiä. Neuvoja riittää, mutta aitoutteen on mahdollista päästä vain rehellisesti itseään kuunnellen.

Aiemmassa Crux-kirjoituksessani pohdin, mikä on se ammatillinen asenne, jolla kohtaamme erilaista kokemusta musiikin pyhydestä. Se asenne on hienotunteisuus ja viisaus.

On kuitenkin aivan eri asia, millä kriteereillä valitsen musiikkia silloin, kun itse määrittelen sen pyhyiden. Voin toimia vain sen viisauden, ymmärryksen ja traditioiden varassa, johon olen kasvanut ja johon minut on koulutettu. Kaiken sen jälkeen, mitä olen musiikista ja kirkon traditiosta oppinut, en voi tarjota seurakunnalle vain helpointa, viihdyttävintä, vaatimattominta, vähiten haastavaa – valmiiksi pureskeltua musiikkia.

Olen kokenut musiikin kautta pyhyttä varsin erilaisin tavoin, ja se erilaisuus on opettanut nöyräksi asian edessä. Kun musiikki saa vaikuttaa suoraan ja aidosti ilman mitään muita tavoitteita, on vaikutus joskus järjesty-

tävä.

Kun "Kuoro kaikille" -ryhmäni laulaa Kahdenmaan kansalaista sydämetään, tunnen olevani pyhän lähellä, rajalla. Tiedän, että joku lähtemätön jälki jää heihin.

Kun Aikamme kirkkomusiikkia -festivaalilla Tapiolan kirkossa kuulin Heinz-Juhani Hofmannin modernia sävelkieltä edustavan teoksen Hysteria ja rukous, jossa äiti laulaa kuolleesta lapsestaan, kuuntelin sitä vavisten, henki salpautuneena, itkua pidätellen. Mietin, tavoittiko teos jotain samaa kuin Bachin Passiot omalla aikanaan. Nehän eivät enää nykykorviimme samalla järjestyvyydellä ja jännitteisyydellä vaikuta, vaan ovat pikemminkin suloisen hunajaista, kaunista musiikkia kärsimyksestä.

Jumalanpalveluksessa musiikin kielen tulisi olla ymmärrettävää. Harvoin tämä vaatimus kuuluu seurakuntalaisten suusta, useimmiten muiden työntekijöiden. Saman vaatimuksen tulisi koskea kaiketi myös puhuttua kieltä. Jos se musiikin osalta tarkoittaa ainoastaan yksinkertaistamista ja arkipäiväistämistä, on pelottavaa ajatella, millaista on siihen samastuva puhuttu kieli. Tämän päivän taidemusiikin kielen tulisikin olla keskusteluyhteydessä myös jumalanpalveluksessa, koska sen kautta löytyy tämän päivän ilmaisu ja kokemusmaailma aitona ja totuudellisena, viihdepumpuliin käärimättömänä. Sen kumppaniksi sopii ihmisiä aliarvioimaton saarna.

Kun ihminen tulee Pyhän puhuttelemaksi, ei kokemus ole viihteellinen. Se on riisuva, paljas, kirkas, puhdas. Ennen kaikkea se on aito ja totta, vailla taka-ajatuksia. "Tehkää mitä vaan, kunhan ette kosiskele!", sanoi eräs nuori.

Viihde kosiskelee, taide ei. Ratkaisevaa onkin, mitä kummankin käsitteen alle laitetaan ja mitkä ovat päämäärät. Usein rajojen määrittäminen on tarpeetonta ja turhaa. Ne menevät yllättävän usein myös uusiksi: monta kertaa huomaa pitäväni vaikkapa Mozartin musiikkia mitä parhaimpana viihteenä, vaikka itsestään selvästi myös taiteena.

Haastava ja lähes mahdotonkin pohdinta pyhydestä jatkukoon, jotta kirkossamme edelleen pyhyttä etsivä voisi päästä tuosta selittämättömästä osalliseksi. ■

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 1.1.2005

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, Pappisliitto
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen
seurakuntatönnön päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@evl.fi

**SUOMEN KANTTORI-URKURIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**
www.skul.fi
kanttori-urkuriitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriitto**
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoför-
samling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9–15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi, www.akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENILLE

**Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasiois-
sa:** ti klo 9–12 varatuomari Anna Hellen
Puh. 050 463 8699
anna.hellen@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin
klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Vesa Engström, teol. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu-, mentoroin-
ti- ja työllistymiskysymyksissä

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi
AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-
toiminta, AKIn alaostastointa,
Kanttori-urkuriiton hallinto, kanttori-
en ammatilliset asiat, palvelussuhde-
neuvonta

Johdon assistentti
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi
AKIn hallinnon ja johdon sihteeri,
Pappisliiton hallintoelinten pöytäkir-
janpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat, palvelus-
suhdeneuvonta

Toimistosihteerit

Tuulia Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuulia.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostastot, luottamus-
mieskurssit

Opiskelija-asiamiehet

Paula Huju, mus. yo
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
paula.huju@akiliitot.fi
(Annukka Ruusulan vanhempain-
vapaan sijainen)
Kanttori-urkuriiton opiskelijatoimin-
ta, neuvonta opiskelijoiden harjoitte-
lu- ja työllistymiskysymyksissä

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat,
opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

**DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO DTL RY
DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND DAF RF**
Perustettu 15.6.1958

Puheenjohtaja
Kaisa Rauma
Kaarinan seurakunnan johtava
diakoniatyöntekijä
GSM 040 341 7191
kaisa.rauma@evl.fi

LAKIMIESPALVELU DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON JÄSENILLE

Yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10–16
Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse liittosi ja jäsennumerosi.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON TOIMISTO
Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9–15
Faksi (09) 877 7397
toimisto@dtl.fi, www.dtl.fi

Toiminnanjohtaja
Riitta Hiedanpää, diakonissa,
terv. hoit.
Puh. (09) 150 2287
GSM 040 516 5557
riitta.hiedanpaa@dtl.fi
Liiton yleinen johto, edunvalvon-
ta- ja neuvottelutoiminta, hallin-
toelinten päätösten valmistelu,
esittely ja täytäntöönpano, pal-
velussuhdeneuvonta

Järjestösihteeri

Avoimna

Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaostas-
toiminta

Toimistosihteerit

Pirjo Heikkinen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.fi
Jäsenyysasiat, kirjanpito, mak-
suliikenne, materiaalitilaukset,
mökkivaraukset

**ERITYISKOULUTETTUIJEN
TYÖTÖMYSSKASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212

erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Verkkokaupastamme **www.kotimaakauppa.fi** tuoteryhmässä "Tarjouskirjat" löydät poistokirjoja. Käy tutustumassa ja tekemässä edullisia hankintoja!

Vanhan testamentin apokryfikirjat

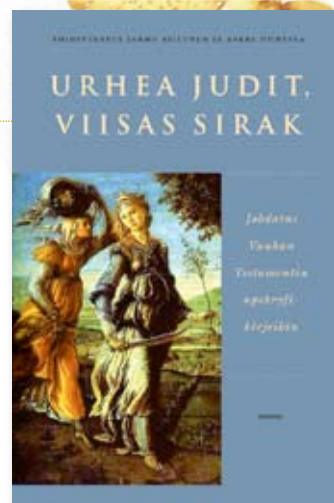
UUSI KÄÄNNÖS

Kaikki apokryfikirjat tuoreina
suomennoksina. 23,30

JARMO KIILUNEN JA
AARRE HUHTALA (TOIM.)

Urhea Judit, viisas Sirak

Ensimmäinen apokryfikirjoista kirjoitettu
yleistajuinen suomenkielinen teos.
Kirja avaa monipuolisesti näiden kirjojen
historiallista taustaa, syntyä, luonnetta,
asemaa kirkkoissa sekä teologista ja
kulttuurihistoriallista merkitystä. 38,60

Syksyn uutuuksia

JARI JOLKKONEN (TOIM.)

Siunattu olkoon Herran nimi

Kirkon virkaan vihittyjen rukouskirja. Eero Huovinen kirjan
esipuheessa: "Tähän kirjaseen turvautuva voi kääntää
mielensä pois omista ajatuksistaan ja ryhtyä vapain sydämin
virantoimitukseen. Herra olkoon meidän kanssamme". 13,40

HILKKA OLKINUORA, JAAKKO VUORENMAA

Surun vuosi

Tukea ja vaikeiden tunteiden sanoitusta läheisensä
menettäneelle, mutta kohtaa myös surevan vierellä
kulkevan, lohduttamaan pyrkivän. Olkinuora kirjoit-
taa vaikeasta ja särmikkästä surusta, siitä, josta
niin usein vaietaan. 26,00

ANTOON GEELS, OWE WIKSTRÖM

Uskonnollinen ihminen

Uskontopsykologian perusteos
ja klassikko, joka esittelee sen
viimeisimmät tutkimussuun-
taukset. Kai Takkulan suomen-
tama kirja on ensimmäinen
laaja suomenkielinen esitys
uskontopsykologiasta. 47,60

KIRJAPAJA

Ilmoituksen hinnat ovat seurakuntahintoja.

KAIKKI, MITÄ TARVITSET:

kotimaakauppa.fi

Hietalahdenranta 13, Helsinki (ma-pe 9-17)
p. 020 754 2350 | www.kotimaakauppa.fi

KOTIMAA-YHTIÖT

Palautus:

Akavan kirkolliset ammattiliitot
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki

.MK80

Kalenteri

Teologimatrikkeli 2010

Kyselylomakkeet matrikkeliä varten on postitettu. Palauta lomake tai täytä se netissä osoitteessa www.pappisliitto.a5.fi joulukuun 15. päivään mennessä. Teologimatrikkeli 2010 julkaistaan ensi syksynä. Lisätietoa matrikkelista on tämän lehden sisäsivuilla sekä kotisivuilla www.akiliitot.fi.

AKIn ja sen perusliittojen valtuustojen vaalit

Ensi vuonna valitaan uudet valtuustot Suomen Kanttori-urkuriilitolle, Suomen kirkon pappisliitolle ja Akavan kirkollisille ammattiliitoille AKI:lle vuosiksi 2010–2013. Äänestäminen tapahtuu vuonna 2010 viikoilla 4, 5 ja 6. Muista äänestää!

Kanttoripäivät

Viidennen kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät pidetään 2.–4.2.2010 Tampereella. Päivien teemana on ”Hengissä ja hengessä”. Ilmoittaudu 15.1.2010 mennessä. Ilmoittautumislomake ja päivien ohjelma löytyvät SKUL:n kotisivuilta osoitteesta www.skul.fi.

Papiston päivät

Kahdeksannet valtakunnalliset Papiston päivät järjestetään Hämeenlinnan Verkatehtaalla 12. – 13.10.2010. Päivien teemana on ”Kuin kuvastimessa”. Päivillä tarkastellaan monipuolisesti sitä henkistä, hengellistä ja fyysistä toimintaympäristöä, jossa tänä päivänä toimimme pappeina ja kirkkona. Ilmoittautuminen päiville alkaa ensi keväänä.